

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права
Кафедра спеціальних юридичних дисциплін

07-01-99М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних завдань
та самостійної роботи

з навчальної дисципліни

«КРИМІНАЛЬНО – ВИКОНАВЧЕ ПРАВО»

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня
за освітньо-професійною програмою «Право»
спеціальності 081 «Право»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННПП
Протокол № 08 від 6.02.2021 р.

Рівне – 2021

Методичні вказівки до виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Кримінально-виконавче право» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» за спеціальністю 081 «Право» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Самороков В. О. – Рівне : НУВГП, 2021. – 109 с.

Укладач: Самороков В. О., старший викладач кафедри спеціальних юридичних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Кафарський В. І., д.ю.н., професор, завідувач кафедри спеціальних юридичних дисциплін.

Керівник групи забезпечення спеціальності 081 «Право»

Міщук І. В.

Зміст

1	Вступ	3
2	Опис навчальної дисципліни та її структура	6
	2.1. Тематика практичних занять	6
	2.2. Контрольні заходи та засоби діагностики	6
	2.3. Критерії та шкала оцінювання	7
	2.4. Методичні рекомендації до розв'язання задач та вирішення тестових завдань	8
3	Програма навчальної дисципліни	11
4	Самостійна робота	89
5	Орієнтовний перелік питань до заліку	101
6	Рекомендована література	109

© Самороков В. О., 2021

© НУВГП, 2021

ВСТУП

Предметом вивчення навчальної дисципліни є однойменна галузь права та законодавства, а також практика реалізації відповідних норм суб'єктами кримінально-виконавчих правовідносин.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Загальна частина.
2. Особлива частина.

Кримінально-виконавче право є складовою кримінально-правового комплексу, до якого входять також кримінальне і кримінальне процесуальне право. Їх норми з різних позицій регулюють суспільні відносини, що виникають у процесі застосування покарання. Якщо призначення покарання здійснюється відповідно до норм кримінального і кримінально-процесуального законодавства, то виконання і відбування покарання – відповідно до норм кримінально-виконавчого законодавства. Предметом регулювання кримінально-виконавчого права виступають кримінально-виконавчі правовідносини, які виникають на підставі набрання сили обвинувальним вироком суду.

Основними джерелами цієї галузі виступають Кримінально-виконавчий кодекс України, Кримінальний кодекс України, Кримінальний процесуальний кодекс України Закон України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України», Закон України «Про пробацію», Закон України «Про прокуратуру», Закон України «Про виконавче провадження», Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», Закон України «Про національну поліцію», Закон України «Про застосування амністії в Україні», Закон України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» та ряд інших законів і підзаконних актів.

Застосування кримінально-виконавчого законодавства в умовах триваючої реформи кримінально-виконавчої системи, приведення її до європейських стандартів є дуже складним завданням і одним з основних, відповідальних напрямків роботи

державних органів та всіх інституцій громадянського суспільства на шляху боротьби зі злочинністю. Без кваліфікованих спеціалістів в галузі кримінально-виконавчого права нам навряд чи справитись з проблемами, пов'язаними з процесом виконання покарань, виправленням та ресоціалізацією засуджених. Підготовка юристів-фахівців у сфері кримінально-виконавчого права повинна стати одним з пріоритетних напрямів у правоохоронній діяльності держави на сучасному етапі. Важливо, щоб випускники вищих юридичних закладів володіли необхідними знаннями у галузі кримінально-виконавчого права і могли їх застосовувати на практиці у процесі виконання покарань

Метою вивчення навчальної дисципліни «Кримінально-виконавче право» є формування системи знань про кримінально-виконавче право як галузь права, набуття практичних навичок у розв'язанні проблемних питань, вироблення вмінь щодо правильного застосування норм кримінально-виконавчого законодавства

Основними цілями вивчення дисципліни «Кримінально-виконавче право» є набуття студентами знань та розуміння змісту норм кримінально-виконавчого законодавства України, формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі виконання-відбування покарань, правильного застосування норм кримінально-виконавчого законодавства.

Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:

знати :

- ✓ зміст кримінально-виконавчого законодавства;
- ✓ нормативно-правові акти, що стосуються кримінально-виконавчих правовідносин;
- ✓ практику застосування кримінально-виконавчого законодавства.

✓ правове становище осіб, які відбувають покарання та правове становище персоналу, які виконують покарання;

- ✓ режим відбування того чи іншого виду покарання;

вміти :

- ✓ правильно тлумачити і застосовувати кримінально-виконавче законодавство;
- ✓ розуміти зміст кримінально-виконавчої політики України;
- ✓ правильно визначати установи та органи виконання покарань, та їх призначення;
- ✓ аналізувати правове становище засуджених;
- ✓ правильно застосовувати різноманітні методи соціально-виховної роботи із засудженими;
- ✓ налагоджувати конфлікти, які виникають у процесі виконання покарань серед персоналу органів та установ виконання покарань;
- ✓ працювати в команді персоналу органів та установ виконання покарань;
- ✓ логічно і критично мислити, самостійно приймати рішення у процесі виконання покарань.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
Змістовий модуль I		
1	Поняття, предмет та система кримінально – виконавчого права України	2
2	Органи і установи кримінально – виконавчої системи України. Нагляд і контроль за виконанням покарань	2
3	Правовий статус засуджених	2
4	Виконання покарання не пов'язаних з позбавленням волі	4
Змістовий модуль II		
5	Виконання покарання у вигляді позбавлення волі	6
6	Звільнення від відбування покарання	2
Разом		18

2.2. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Кримінально-виконавче право» проводиться за формами:

- оцінювання роботи студентів на лекціях;
- усного опитування на практичних заняттях, участь в обговоренні проблемних питань, оцінки розв'язування ситуаційних завдань;
- виконання поточних контрольних робіт за темами змістових модулів

2.3. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «*Кримінально-виконавче право*» є: вчасність і повнота виконання всіх видів навчальної роботи; розуміння і характер знань навчального матеріалу за змістом ОК; уміння аналізувати правові явища; чітко, лаконічно та аргументовано відповідати на запитання.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунок від 0 до 60 балів. Основні методи оцінювання:

- аналіз усних відповідей;
- тестування;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали за написання наукових тез (статей), рефератів, доповідей за темою курсу, яку можна обрати самостійно. Додаткові бали здобувачам вищої освіти також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	<i>для заліку</i>
90–100	зараховано
82–89	зараховано
74–81	
64–73	зараховано
60–63	
35–59	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу

2.4. Методичні рекомендації до розв'язання задач та вирішення тестових завдань

Розв'язання задач (казусів) є окремою формою вивчення кримінально-виконавчого права. Вона спрямована переважно на оволодіння навичками щодо практики застосування норм цієї галузі права. Така практика, в свою чергу, являє собою невід'ємну частину предмета кримінально-виконавчого права як навчальної дисципліни у юридичному вищому навчальному закладі.

Отже, основними цілями розв'язання задач з кримінально-виконавчого права є:

- 1) набуття та закріплення навичок самостійної роботи з нормативним матеріалом кримінально-виконавчого характеру переважно в правозастосовній (практичній) площині;
- 2) вироблення вміння давати власну правову оцінку конкретних життєвих ситуацій (фактичних обставин);

3) досягнення належного рівня обґрунтування власної правової оцінки фактичних обставин.

Будь-яка задача з кримінально-виконавчого права передбачає: а) умови задачі; б) основне питання задачі. Умовами задачі є інформація про поєднання певних фактичних обставин (юридичних фактів); іноді в умови задачі вводяться оцінки та доводи конкретних суб'єктів кримінально-виконавчих правовідносин, які також мають бути "предметом дослідження" при розв'язанні задачі. До тем 1-2 та 10 завдання складаються з теоретичних та практичних запитань, на які слід давати відповіді у письмовій формі.

Перш ніж приступити до розв'язання задачі, необхідно уважно її прочитати, звернувши особливу увагу на юридичну термінологію, усвідомивши всі обставини, викладені в умові. Розв'язувати задачу потрібно відповідно до точно зазначених обставин. Довільна зміна умов або допущення того, що не зазначено в тексті, не дозволяється. Під час проведення занять можна обговорити також інші варіанти задачі. Якщо в процесі з'ясування її змісту виникають сумніви щодо певної обставини справи, то слід виходити із загального правила: "будь-які сумніви тлумачаться на користь обвинуваченого або підсудного".

Остаточне вирішення завдання — це логічно пов'язана низка аргументованих суджень, доказів і висновків, що ґрунтуються на законі, а іноді й на іншому нормативному акті. В будь-якому випадку відповідач повинен робити чітке посилання на відповідний пункт, частину, статтю відповідного нормативно-правового документу, в якому міститься відповідь на вирішену задачу. При цьому слід враховувати, що останніми роками до кримінально-виконавчого законодавства було внесено ряд істотних змін і доповнень. Отже, використовуючи закони і підзаконні нормативні акти, належить зважати на зазначені обставини.

Незалежно від того, чи сформульовано в задачі конкретне питання або завдання (кілька питань чи завдань), її розв'язання у найбільш загальній формі включає:

1. Встановлення кримінально-виконавчого змісту наведених в умовах задачі фактичних обставин.

2. Формулювання власної правової оцінки у відповідній формі (кількох формах).

3. Обґрунтування здійсненої правової оцінки.

4. Конкретну відповідь на поставлені в задачі питання чи завдання, якщо таку відповідь не було сформульовано у пунктах 2 і 3 рішення задачі. Коли запитання вичерпані, завдання розв'язане, викладач підводить підсумки диспуту, аналізує його хід, називає курсантів, які показали хороші знання, а також вирішує питання, з яких не досягнуто єдності думки. Він також оцінює відповіді кожного курсанта, відзначає найбільш аргументовані та юридично грамотні, звертає увагу на мовні огріхи, неправильне вживання юридичних термінів і понять, неточні юридичні формулювання.

Тестові завдання призначені для контрольної перевірки знань студентів курсу „Кримінально-виконавче право”. Кожне питання супроводжується п'ятьма альтернативними варіантами відповідей, позначеними цифрами 1, 2, 3, 4, 5, з яких лише одна є правильною.

3.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1.

Тема 1. Поняття, предмет та система кримінально – виконавчого права України. Кримінально - виконавче законодавство України.

1. Ознаки кримінально-виконавчого права як самостійної галузі права: предмет, методи правового регулювання, система норм.

2.Зв'язок кримінально-виконавчого права з іншими галузями права.

3.Мета і завдання кримінально-виконавчого законодавства України. Його джерела.

4.Дія кримінально - виконавчого законодавства у просторі й часі.

5.Підстави виконання і відбування покарання.

6.Принципи кримінально- виконавчого законодавства.

7.Виправлення і ресоціалізація засуджених та їх основні засоби.

Теми рефератів

1. Погляди вчених щодо змісту принципів в галузі кримінально-виконавчого права.

2. Співвідношення міжнародних та галузевих принципів кримінально-виконавчого права.

Контрольні питання

1. Поняття принципів кримінально-виконавчого права.

2. Дія кримінально-виконавчого законодавства у просторі і часі.

3. Тлумачення кримінально-виконавчого законодавства.

4. Норми та джерела кримінально-виконавчого законодавства.

5.Структура Кримінально-виконавчого кодексу України.

6. Кримінально-виконавчі правовідносини

ТЕСТИ

1. Кримінально-виконавче право – це:
  - 1) самостійна галузь права;
  - 2) комплексна галузь права;
  - 3) складова частина кримінального права;
  - 4) складова частина кримінального та кримінально-процесуального права;
  - 5) складова частина кримінології.

2. Яка з функцій кримінально-виконавчого права спрямована на спеціальну превенцію:
  - 1) охоронювальна;
  - 2) виправна;
  - 3) запобіжна;
  - 4) регулятивна;
  - 5) соціальна.

3. Ресоціалізація засудженого - це:
  - 1) свідоме відновлення засудженого в соціальному статусі повноправного члена суспільства; повернення його до самостійного загальноприйнятого соціально-нормативного життя в суспільстві;
  - 2) процес позитивних змін, які відбуваються в його особистості та створюють у нього готовність до самокерованої правислухняної поведінки;
  - 3) процес позитивного перетворення особи злочинця під впливом кримінального покарання в законислухняного громадянина;
  - 4) відшкодування збитків потерпілим;
  - 5) примирення засудженого з потерпілим.

4. Система курсу кримінально-виконавчого права за своїм змістом поділяється на частини:

- 1) Загальну та Спеціальну;
- 2) Загальну та Особливу;
- 3) Загальну, Особливу та Спеціальну;
- 4) Особливу та Спеціальну;
- 5) не поділяється взагалі.

5. В науці і на практиці використовують різні визначення відносно поняття “покарання”:

- 1) встановлення, призначення, відбування;
- 2) призначення, виконання, відбування;
- 3) призначення, відбування, зняття (погашення);
- 4) встановлення, відбування, зняття (погашення);
- 5) встановлення, призначення.

6. Державна кримінально-виконавча служба України є:

- 1) складовою частиною МВС України;
- 2) складовою частиною Збройних Сил України;
- 3) складовою частиною Міністерства юстиції України;
- 4) складовою частиною Верховного Суду України;
- 5) складовою частиною Генеральної прокуратури України.

7. Суб'єктом здійснення політики у сфері виконання покарань виступає:

- 1) Верховна Рада України;
- 2) Прокуратура України;
- 3) Міністерство юстиції України;
- 4) Міністерство внутрішніх справ України;
- 5) Верховний Суд України.

8. Структурно Кримінально-виконавчий кодекс України складаються з:

- 1) розділів і глав;
- 2) розділів;
- 3) параграфів;
- 4) розділів параграфів;
- 5) параграфів і пунктів.

9. Органами виконання покарань є:

1) Державна кримінально-виконавча служба України, її територіальні органи управління, уповноважений орган з питань пробачії;

2) арештні доми, кримінально-виконавчі установи, спеціальні виховні установи;

3) органи внутрішніх справ, органи прокуратури, судові органи;

4) кримінально-виконавча інспекція;

5) виправні центри.

10. Яка з функцій кримінально-виконавчого права спрямована на відмову засуджених від подальшої злочинної поведінки:

1) охоронювальна;

2) виправна;

3) запобіжна;

4) регулятивна;

5) соціальна.

11. Виправлення засудженого - це:

1) свідоме відновлення засудженого в соціальному статусі повноправного члена суспільства; повернення його до

самостійного загальноприйнятого соціально-нормативного життя в суспільстві

2) процес позитивних змін, які відбуваються в його особистості та створюють у нього готовність до самокерованої правослухняної поведінки;

3) процес позитивного перетворення особи злочинця під впливом кримінального покарання в законослухняного громадянина;

4) відшкодування збитків потерпілим;

5) примирення засудженого з потерпілим.

12. Одним із завдань кримінально-виконавчого права є:

1) допомога особам, звільненим від покарання, контроль і нагляд за ними;

2) здійснення матеріальної допомоги сім'ям засуджених;

3) відшкодування шкоди потерпілим від злочинів;

4) розкриття та розслідування злочинів;

5) допомога засудженим в отриманні вищої освіти.

13. Кримінально-виконавчий кодекс України має:

1) розділів V; глав 24; статей 181;

2) розділів X; глав 26; статей 130;

3) розділів VIII; глав 24; статей 166;

4) розділів XI; глав 23; статей 170;

5) розділів V; глав 26; статей 166.

14. Основним методом правового регулювання в кримінально-виконавчому праві є:

1) диспозитивний;

2) заохочувальний;

3) імперативний;

4) порівняльно-правовий;

5) історичний.

15. Одним з джерел кримінально-виконавчого права є:

- 1) Кодекс торговельного мореплавства;
- 2) Кодекс України про адміністративні правопорушення;
- 3) Господарський кодекс України;
- 4) Закон України „Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі”;
- 5) Закон України „Про податок з доходів фізичних осіб”.

ЗАВДАННЯ

1. Звернутися до навчальної дисципліни "Теорія держави і права" та відновити зміст понять "право", "закон", "предмет і метод правого регулювання", "принципи права", "функції права", "норма права", "стаття закону".

2. Законспектувати ст.ст. 1-3,5 КВК.

Література до теми:

1. Кримінально-виконавче право України : підручник / О. М. Джу́жа, І. Г. Богати́рьов, О. Г. Колб, В. В. Васи́левич та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Джу́жи. – Київ : Атіка, 2010. 752 с.

2. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини : підручник / О. М. Литвинов, А. Х. Степанюк, І. С. Яковець, К. А. Автухов, А. П. Гель, С. В. Лосич, Є. С. Назимко ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Литвинова та д-ра юрид. наук, проф. А. Х. Степанюка. – Київ : Дакор, 2015. 632 с.

3. Кримінально-виконавче право (Особлива частина) : навч.-метод. посіб. / В. А. Кирилюк, І. М. Микитась, О. І. Кіслов. – Київ : Ін-т крим.-викон. служби, 2015. 208.

4. Кондратішина В. В. Щодо змісту деяких сучасних джерел кримінально-виконавчої політики України / В. В. Кондратішина // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2013. № 3. С. 165–169.

5. Політика у сфері боротьби зі злочинністю України: теоретичні та прикладні проблеми : монограф. / за заг. ред. проф. П. Л. Фріса та проф. В. Б. Харченка. – ІваноФранківськ ; Харків, 2016. 419 с.

6. Науково-практичний коментар до Кримінально-виконавчого кодексу України / І.Г.Богатирьов, О.М.Джуца, О.І.Богатирьова, Є.М.Бодюл та інші.; За заг. ред.. докт. Юрид. наук, проф.. І.Г.Богатирьова. – К.: Атіка, 2014. – 344 с.

7. Кирилюк В. А. Збірник задач з кримінально-виконавчого права : навч.-метод. посіб. / В. А. Кирилюк. – Київ : Ін-т крим.-викон. служби, 2015. 106 с.

Тема 2. Органи і установи кримінально – виконавчої системи України. Нагляд і контроль за виконанням покарань

1. Види органів і установ виконання покарань.
2. Державна виконавча служба.
3. Кримінально – виконавча інспекція.
4. Військові частини, гауптвахти.
5. Арештні доми.
6. Виправні центри.
7. Виправні колонії.
8. Слідчі ізолятори.
9. Виховні колонії.
10. Прокурорський нагляд за виконанням кримінальних покарань.
11. Відомчий контроль. Участь громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених.

Теми рефератів

1. Поняття та види контролю за діяльністю органів та установ виконання покарань.
2. Кадрова політика держави в умовах реформування ДКВС України.
3. Прокурорський нагляд за виконанням кримінальних покарань.

Контрольні питання

1. Державна кримінально-виконавча служба України: завдання, правова основа діяльності, принципи та структура.
2. Правове забезпечення взаємодії органів і установ виконання покарань з іншими державними органами, що здійснюють боротьбу зі злочинністю.
3. Правове регулювання діяльності слідчого ізолятора.
4. Взаємозв'язок між керівником і підлеглим в органах та установах ДКВС.

Тести :

1. Що з нижчепереліченого забороняється засудженим до позбавлення волі:
  - 1) здійснювати листування з особами, які знаходяться за межами колоній, вести з ними телефонні розмови;
  - 2) брати участь у роботі самодіяльних організацій;
  - 3) дарувати предмети, вироби і речі, які перебувають в особистому користуванні;
  - 4) одержувати освіту відповідно до законодавства про освіту;
  - 5) зберігати літературу і періодичні видання.
2. Не є одним з основних прав засуджених:
  - 1) отримання інформації про свої права і обов'язки;
  - 2) вибір місця відбування покарання;

3) гуманне ставлення до себе і на повагу гідності, властивій людській особистості;

4) охорона здоров'я;

5) соціальне забезпечення.

3. Перевірки-огляди зовнішнього вигляду та стану одягу і взуття засуджених до позбавлення волі мають проводитись з періодичністю не менше як:

1) один раз на тиждень;

2) один раз на два тижні;

3) один раз на місяць;

4) один раз на три місяці;

5) один раз на шість місяців.

4. Установами виконання покарань є:

1) Державна кримінально-виконавча служба України, її територіальні органи управління, уповноважені органи з питань пробації;

2) арештні доми, кримінально-виконавчі установи, спеціальні виховні установи, слідчі ізолятори; 3) органи внутрішніх справ, органи прокуратури, судові органи, кримінально-виконавча інспекція;

4) підприємства, установи і організації різних форм власності;

5) органи державної влади та місцевого самоврядування.

5. Виправні колонії виконують покарання у виді:

1) позбавлення волі на певний строк, довічного позбавлення волі;

2) арешту, обмеження волі, позбавлення волі на певний строк;

3) арешту, позбавлення волі на певний строк, довічного позбавлення волі;

4) обмеження волі, позбавлення волі на певний строк, довічного позбавлення волі;

5) конфіскації майна, позбавлення волі на певний строк, довічного позбавлення волі.

6. Виправні колонії поділяються на колонії:

1) загального, посиленого, суворого та особливого режимів;

2) мінімального, спеціального і максимального рівнів безпеки;

3) мінімального, середнього і максимального рівнів безпеки;

4) загального, посиленого, суворого та особливого рівнів безпеки;

5) загального, посиленого, суворого та особливого рівнів безпеки

7. Засудженому до позбавлення волі вид виправної колонії визначає:

1) слідчий, у провадженні якого знаходилась кримінальна справа;

2) суддя, який постановив вирок;

3) прокурор, що підтримував державне обвинувачення;

4) комісія слідчого ізолятора;

5) засуджений обирає сам у якій виправній колонії він відбудуватиме покарання.

8. Порядок і умови виконання покарання у виді арешту поряд з Кримінально-виконавчим кодексом регламентують:

1) Положення про спостережні комісії;

2) Інструкція про порядок виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та здійснення контролю щодо осіб, засуджених до таких покарань;

3) Закон України „Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк”;

4) Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань;

5) Інструкція з організації порядку і умов виконання покарання у виді обмеження волі.

9. Засуджені, що тримаються у дільниці ресоціалізації виправних колоній мають право одержувати:

1) щомісяця два короткострокових і один раз на місяць тривале побачення;

2) щомісяця короткострокове і один раз на три місяці тривале побачення;

3) щотижня короткострокове і один раз на два місяці тривале побачення;

4) короткострокові побачення без обмеження, а тривалі побачення - до трьох діб один раз на місяць;

5) щомісяця короткострокове і один раз на два місяці тривале побачення;.

10. Що з нижчепереліченого дозволяється засудженим до позбавлення волі:

1) дарувати предмети, вироби і речі, які перебувають в особистому користуванні;

2) грати в настільні та інші ігри з метою здобуття матеріальної чи іншої вигоди;

3) вживати нецензурні та жаргонні слова, давати і присвоювати прізвиська;

- 4) придбавати і зберігати продукти харчування;
- 5) зберігати і використовувати гроші.

11. Не є одним з основних обов'язків засуджених:

- 1) залучатись без оплати праці до роботи по благоустрою колоній;
- 2) виконувати встановлені законодавством обов'язки громадян України;
- 3) виконувати законні вимоги адміністрації органів і установ виконання покарань;
- 4) ввічливо ставитися до інших засуджених;
- 5) з'являтися за викликом адміністрації органів і установ виконання покарань.

12. Розпорядком дня засуджених у виправних колоніях має бути передбачено безперервний сон довжиною:

- 1) шість годин;
- 2) сім годин;
- 3) вісім годин;
- 4) дев'ять годин;
- 5) десять годин.

13. Органами виконання покарань є:

- 1) Державна кримінально-виконавча служба України, її територіальні органи управління, уповноважені органи з питань пробації;
- 2) арештні доми, кримінально-виконавчі установи, спеціальні виховні установи, слідчі ізолятори;
- 3) органи внутрішніх справ, органи прокуратури, судові органи, кримінально-виконавча інспекція;
- 4) підприємства, установи і організації різних форм власності;

5) органи державної влади та місцевого самоврядування.

14. Слідчі ізолятори виконують функції:

1) виправних колоній мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання і виправних колоній середнього рівня безпеки стосовно засуджених, які залишені для роботи з господарського обслуговування;

2) виправних колоній середнього рівня безпеки стосовно засуджених, які залишені для роботи з господарського обслуговування;

3) виправних колоній мінімального рівня безпеки із полегшеними умовами тримання;

4) виправних центрів;

5) виправних колоній середнього рівня безпеки.

15. Кримінально-виконавчі установи поділяються на:

1) кримінально-виконавчі установи трьох рівнів безпеки;

2) кримінально-виконавчі установи відкритого типу (виправні центри) і кримінально-виконавчі установи закритого типу (виправні колонії);

3) кримінально-виконавчі установи з правом вибору місця проживання і кримінально-виконавчі установи без права вибору місця проживання;

4) кримінально-виконавчі установи із полегшеними умовами тримання і кримінально-виконавчі установи із загальними умовами тримання;

5) виправні та виховні колонії.

16. Виховні колонії виконують покарання у виді:

1) обмеження волі та арешту стосовно засуджених неповнолітніх;

2) позбавлення волі на певний строк, обмеження волі та арешту стосовно засуджених неповнолітніх;

3) виправних робіт, обмеження волі та арешту стосовно засуджених неповнолітніх;

4) позбавлення волі на певний строк стосовно засуджених неповнолітніх;

5) виправних робіт, обмеження волі, арешту та позбавлення волі на певний строк стосовно засуджених неповнолітніх.

17. Особи, засуджені до позбавлення волі, направляються для відбування покарання з дня набрання вироком законної сили не пізніше строку у:

1) один день;

2) три дні;

3) п'ять днів;

4) сім днів;

5) десять днів.

18. Засуджені вперше до позбавлення волі за злочини, вчинені з необережності, відбувають покарання у виправних колоніях:

1) мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання;

2) мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання;

3) середнього рівня безпеки; 4) максимального рівня безпеки;

5) виправних центрах.

19. Засудженим в місцях позбавлення волі дозволяється одержувати і відправляти листи і телеграми за свій рахунок:

- 1) шість разів на рік;
- 2) дванадцять разів на рік;
- 3) двадцять чотири рази на рік;
- 4) не дозволяється листування;
- 5) без обмеження їх кількості.

20. Уповноважені органи з питань пробації виконують покарання у виді:

- 1) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт;
- 2) арешту і позбавлення волі на певний строк;
- 3) штрафу, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт;
- 4) позбавлення волі на певний строк та довічного позбавлення волі;
- 5) штрафу і конфіскації майна.

Завдання:

Задача 1. Яценко отримав повістку про призов на строкову військову службу. Не бажаючи служити, він заявив, що є членом релігійної організації "Свідки Єгови" і його віра забороняє брати в руки зброю. Призовника направили для проходження комісії щодо направлення на альтернативну службу. Від пропозиції про проходження альтернативної служби він двічі відмовився, незважаючи на попередження про кримінальну відповідальність за такі дії, за що був засуджений до 2-х років позбавлення волі. Яценко направили відбувати покарання у виправний центр. Чи правильно призначено Яценку вид установи, що виконує покарання?

Задача 2. Сидоренко, який раніше двічі відбував покарання в виді позбавлення волі, був засуджений за сукупністю злочинів

до 10-ти років позбавлення волі. Йому було призначеної відбування покарання у виправній колонії мінімального рівня безпеки із загальними умовами утримання. Чи правильно було призначено Сидоренку вид виправної колонії?

Задача 3. Мацько у віці 17 років вчинив розбійний напад. Через рік після вчинення цього злочину він був засуджений за ч. 3 ст. 187 КК України до 8 років позбавлення волі. Йому було призначено відбування покарання у виховній колонії. Чи правильно призначено Мацьку вид виправної установи?

Задача 4. Олексійко після відбування покарання у виді позбавлення волі за крадіжку, порушив правила безпеки руху автотранспорту і був засуджений на півтора роки виправних робіт. У кінці відбуття покарання він злісно порушив вимоги режиму, ухилився від відбування покарання, за що був направлений, відповідно до ст. 389 КК України, для подальшого відбування покарання до виправного центру. Чи правильно призначено Олексійку вид установи відбування покарання?

Задача 5. Губенко була засуджена за ст. 196 КК України до 4-х років позбавлення волі, їй було призначено відбування покарання у виправній колонії мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання. Яка виправна установа повинна була призначена Губенко?

Задача 6. Гамарник, який раніше відбував покарання у колонії, був засуджений за вбивство до 15-ти років позбавлення волі. Йому було обрано для відбування покарання виправну колонію максимального рівня безпеки. Прокурор вніс протест про зміну рішення у тій частині, де йдеться про вид колонії. Він зауважив, що Гамарник повинен відбувати покарання у виправній колонії середнього рівня безпеки, тому, що відбування позбавлення волі у колонії в минулому не може саме по собі бути підставою для обрання колонії з більш суворими умовами

тримання. Чи обгрунтований протест прокурора? У колонії якого виду повинен відбувати покарання Гамарник?

Література до теми: 1.Закон України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» від 23.06.2005 № 2713-IV.

2.Закон України «Про попереднє ув'язнення» від 30.06.1993 № 3352- XII.

3.Богатирьов І.Г. Кримінально-виконавче право України: Підручник. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «правова єдність», 2008 – 352с.

4.Кримінально-виконавче законодавство України. Кримінально-виконавчий кодекс України. Нормативно-правові акти / Упоряд.: В.С. Ковальський, Ю.М. Хахуда. – К.: Юринком Інтер, 2005 – 432 с.

5.Кримінально-виконавче право: Бадира В.А., Денисов С.Ф., Денисова Т.А., Мінаєв М.М., Хашцев В.Г. Навчальний посібник / За ред.. Т.А. Денисової. – К.: Істина, 2008. – 420 с.

6. Про реалізацію арештованого майна шляхом проведення електронних торгів: Наказ Міністерства юстиції України від 22 грудня 2015 р. № 2710/5.

7. Інструкція про порядок виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та здійснення контролю щодо осіб, засуджених до таких покарань: Наказ Державного департаменту України з питань виконання покарань від 19.12.2003 р. №270/1560.

Тема 3. Правовий статус засуджених

- 1.Основи правового статусу засуджених.
- 2.Основні права засуджених.
- 3.Основні обов'язки засуджених.
4. Право засуджених на особисту безпеку.

Теми рефератів :

1. Правовий статус осіб, засуджених до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі.
2. Право засуджених на особисту безпеку.

Контрольні питання

1. Поняття правового статусу засудженого.
2. Зміст правового статусу засудженого.
3. Правовий статус засуджених у кримінально-виконавчому законодавстві.
4. Правовий статус засуджених до окремих видів покарань

ТЕСТИ

1. Згода спостережної комісії потрібна щодо:
  - 1) застосування до засуджених гамівної сорочки, наручників;
  - 2) поміщення до дисциплінарного ізолятора;
  - 3) подання до умовно-дострокового звільнення;
  - 4) переведення до приміщення камерного типу;
  - 5) для звільнення засудженого у зв'язку з тяжкою хворобою.
2. Спостережні комісії утворюються:
  - 1) у виправних колоніях;
  - 2) у підрозділах органів внутрішніх справ;
  - 3) в місцевих державних адміністраціях;
  - 4) в районних судах;
  - 5) в районних прокуратурах.
3. Не мають право без спеціального дозволу відвідувати установи виконання покарань для здійснення контролю:

- 1) Президент України;
- 2) представники засобів масової інформації
- 3) Уповноважений Верховної Ради України з прав людини;
- 4) Прем'єр-міністр України;
- 5) сільський, селищний, міський голова - на території відповідної місцевої ради.

4. Громадський контроль за дотриманням прав і законних інтересів засуджених та осіб, звільнених від відбування покарання, здійснюють:

- 1) уповноважений орган з питань пробації;
- 2) державна виконавча служба;
- 3) спостережні комісії;
- 4) дільничні офіцери поліції;
- 5) помічники прокурорів.

5. Не можуть входити до складу спостережних комісій представники:

- 1) громадських організацій;
- 2) органів виконавчої влади;
- 3) органів місцевого самоврядування;
- 4) підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності;
- 5) судді.

6. До складу спостережних комісій входять:

- 1) адвокати;
- 2) громадяни;
- 3) прокурори;
- 4) працівники кримінально-виконавчої інспекції;
- 5) дільничні офіцери поліції.

7. Спостережна комісія створюється на строк:

- 1) 6 місяців;
- 2) 1 рік;
- 3) 3 роки;
- 4) 5 років;
- 5) 10 років.

8. Спостережні комісії не мають права:

- 1) відвідувати установи виконання покарань;
- 2) подавати клопотання про помилування засуджених;
- 3) спільно з відповідними підрозділами виправних колоній розробляти оперативні заходи щодо запобігання та розкриття злочинів, що вчиняються засудженими під час відбування покарання;

4) проводити особистий прийом засуджених;

5) вносити на розгляд органів виконавчої влади пропозиції щодо удосконалення діяльності органів і установ виконання покарань з питань дотримання прав і законних інтересів засуджених.

9. До складу педагогічної ради виховної колонії не входять:

- 1) заступник начальника виховної колонії із соціально-виховної та психологічної роботи;
- 2) директор загальноосвітньої школи;
- 3) директор професійно-технічного училища;
- 4) працівник кримінальної міліції у справах неповнолітніх;
- 5) психолог.

10. Суб'єктом цивільного контролю над правоохоронними органами держави не є:

- 1) Уповноважений Верховної Ради України з прав людини;
- 2) Президент України;

3) представники центрального апарату Державної кримінально-виконавчої служби України;

4) прокуратура України;

5) судові органи України.

11. Видами відомчого контролю органами управління і посадовими особами Державної пенітенціарної служби України є:

1) організований та спонтанний;

2) попередній, поточний та заключний;

3) попередній та заключний;

4) поточний та заключний;

5) передбачуваний та непередбачуваний.

12. Брати участь у виправленні і ресоціалізації засуджених можуть:

1) об'єднання громадян, благодійні організації та окремі особи;

2) політичні партії, релігійні і благодійні організації;

3) об'єднання громадян, релігійні і благодійні організації;

4) політичні партії, релігійні і благодійні організації, окремі особи;

5) об'єднання громадян, релігійні і благодійні організації, окремі особи.

13. Засідання батьківського комітету при виховній колонії є правомочним, якщо на ньому присутні не менше:

1) 33 % його складу;

2) 50 % його складу;

3) 66 % його складу;

4) 75 % його складу;

5) 100 % його складу.

14. Пропозиції, подані головою батьківського комітету при виховній колонії мають:

- 1) обов'язковий для виконання характер;
- 2) рекомендаційний характер;
- 3) рекомендаційний характер, але обов'язкові до розгляду адміністрацією виховної колонії;
- 4) обов'язковий для виконання характер, якщо не суперечать чинному законодавству;
- 5) враховуватись у діяльності персоналу виховної колонії, якщо їх схвалив відповідний наглядовий орган.

15. До складу піклувальної ради виховної колонії не входять представники:

- 1) громадських організацій;
- 2) органів виконавчої влади;
- 3) прокуратури;
- 4) органів місцевого самоврядування;
- 5) окремі громадяни.

ЗАВДАННЯ

1. Після планової відпустки за основним місцем роботи засуджений до виправних робіт Л. звернувся до органу пробачії з клопотанням про зарахування цієї відпустки до строку відбування покарання. Яке рішення повинен прийняти інспектор. Роз'ясніть порядок і умови зарахування відпустки до строку покарання у виді виправних робіт.

2. Чи має місце ухилення від відбування покарання у наступних ситуаціях:- засуджений до виправних робіт був звільнений з місця роботи у зв'язку зі скороченням штатів, закриттям підприємства; - засуджений до службових обмежень військовослужбовець був звільнений з Збройних Сил за станом

здоров'я; - засуджений до громадських робіт з'явився до визначеного місця роботи у стані алкогольного сп'яніння.

3. Громадянин С., засуджений до покарання у виді конфіскації майна, звернувся до суду зі скаргою на неправомірні дії державного виконавця, який вилучив у нього телевізор, придбаний після постановлення вироку суду. Оцініть дії державного виконавця.

4. Громадянин С. був засуджений за ч.2 ст. 296 КК України до 3 років позбавлення волі. Початок строку відбування 24.08.2014 року. Назвіть дату і час звільнення.

5. Засуджений Т., який відбуває покарання у виправній колонії мінімального рівня безпеки з загальними умовами тримання, 12.09.15 року звернувся до начальника колонії з клопотанням про надання йому можливості виїзду за межі колонії у зв'язку з важкою хворобою його батька, що підтверджується відповідними медичними документами. Строк відбування позбавлення волі Т. закінчується 16.09.15 року. Яке рішення має прийняти начальник установи?

Задача 6. Тарасенко звернувся до прокурора зі скаргою на те, що його лист, який був направлений керівникові обласної державної адміністрації, не був розглянутий ним особисто, а був переданий іншій посадовій особі і фактично по суті його прохання не було розглянуте. Йому було роз'яснено, що керівники державних органів, органів місцевого самоврядування, установ, організацій та підприємств зобов'язані особисто розглядати заяви, листи та скарги тільки громадян України окремої групи (наприклад, Героїв України), а всі інші категорії громадян України такого права не мають. Як повинен поступити прокурор? Поясніть зміст ст.ст. 14, 15 та 16 Закону України "Про звернення громадян".

Задача 7. Губанов, який раніше відбував покарання у виді позбавлення волі, був засуджений знову і відбував покарання у

виправній колонії максимального рівня безпеки. Він звернувся до начальника колонії з проханням перевести його у безпечне місце, тому що співкамерники загрожують вбити його за те, що він не віддає карточний борг. Яке рішення повинен прийняти начальник колонії? Які права на особисту безпеку мають засуджені до покарання у виді позбавлення волі?

Задача 8. Засуджений Шевчук звернувся з письмовою заявою до Комітету ООН з прав людини. Через деякий час він одержав відповідь, у якій йому повідомлялось про те, що у зв'язку із вступом України до Ради Європи йому тепер краще звернутися до Європейського суду або Європейської комісії з прав людини. Чи має право засуджений Шевчук звертатися зі скаргами та заявами до міжнародних організацій? Назвіть підписані Україною правові акти, які захищають права та інтереси засуджених. Який порядок діє щодо звернення громадян України до Європейського Суду?

Задача 9. Засуджений Новіков був позбавлений начальником колонії права на одержання посилок та передач. Своє рішення начальник колонії пояснив тим, що є наказ ДКВС України, згідно з яким такого права позбавляються засуджені, які не мають близьких родичів. Новіков звернувся із скаргою до Генерального прокурора України. Яке рішення повинен прийняти Генеральний прокурор України?

Задача 10. Дружина засудженого Лаврова подала до суду заяву про розлучення. У шлюбі вони перебувають три роки. Засуджений є інвалідом III групи, ліквідатором аварії на Чорнобильській АЕС, до засудження 17 років працював водієм автобуса. Мешкав із сім'єю у двохкімнатній квартирі, мав автомобіль та дачну ділянку. Засуджений звернувся до прокурора із заявою, у якій запитував, чи довго він має право не давати згоду на розлучення. Яку відповідь повинен дати прокурор?

Задача 11. Бойко звернувся до начальника колонії з проханням зняти з особистого рахунку Плутова та перевести на його особистий рахунок 100 грн., які Плутов винен Бойку. У заяві вказано, що 6 місяців тому Бойко продав Плутову електробритву за 100 грн. і не віддає йому гроші. Як повинен у цій ситуації діяти начальник колонії?

Задача 12. Бойченко звільнився з виправної установи, де відбував покарання у виді 2-х років позбавлення волі, та звернувся до районного суду з позовом поновити його на колишньому місці роботи у магазині, де він працював різником м'яса. Яке рішення повинен прийняти суд?

Задача 13. Під час роботи засуджених у домобудівельному комбінаті виникла пожежа, збитки від якої склали 9000 грн. З'ясувалося, що пожежа виникла тому, що засуджений Ковальов палив у цеху, а недопалок кинув на дерев'яні стружки. Ковальов сказав, що він знав про заборону палити в цеху, але про можливість настання наслідків не думав, гадав, що нічого не трапиться. Ковальова було притягнуто до кримінальної відповідальності. У якому порядку та розмірі будуть відраховуватися збитки із зарплатні засудженого Ковальова?

Задача 14. Клименко, який відбував покарання у виправній колонії середнього рівня безпеки, звернувся до начальника колонії з проханням зареєструвати шлюб із громадянкою Сидоровою, з якою він перебував у фактичних стосунках протягом кількох останніх років. Із заявою такого ж змісту звернулась до адміністрації засуджена Сидорова. Яке рішення повинне бути прийняте у цій ситуації?

ЛІТЕРАТУРА ПО ТЕМІ :

1. Конституція України : закон України : від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Кримінально-виконавчий кодекс України. – Київ : Паливода А. В., 2017. – 124 с.

3. Кримінально-виконавчий кодекс України: науково-практичний коментар / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. В. Коваленка, д-ра юрид. наук, проф. А. Х. Степанюка. – Київ : Атіка, 2012. – 492 с.

4. Кримінальний кодекс України : офіційний текст. – Київ : Велес, 2017. – 144 с.

5. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з ухваленням Кримінального процесуального кодексу України». – Київ : вид-ць Паливода А. В., 2012. – 382 с.

6. Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань : затверджені наказом Міністерства юстиції України : від 29.12.2014 № 2186/5 БД «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення 12.06.2019).

7. Порядок здійснення заходів щодо забезпечення безпеки осіб, які тримаються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах : затверджений наказом Міністерства юстиції України від 12.02.2014 № 324/5 // БД «Законодавство України» / Верховна Рада України URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення 12.06.2019).

8. Трубников В. М., Чеботарьова Ю. А. Правовий статус засуджених до позбавлення волі: Монографія. Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2006. 372 с.

Тема 4. Виконання покарання не пов'язаних з позбавленням волі

1. Виконання покарання у вигляді штрафу.

2. Правове регулювання і порядок виконання покарання у виді громадських робіт.

3. Правове регулювання і порядок виконання покарання у вигляді виправних робіт.

4.Правове регулювання і порядок виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю (ППОППЗПД).

5.Правове регулювання і порядок виконання покарання у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.

6. Правове регулювання і порядок виконання покарання у виді арешту.

7.Правове регулювання і порядок виконання покарання у виді обмеження волі.

Теми рефератів:

1.Проблеми виконання покарання у виді ППОППЗПД.

2. КВІ як суб'єкт виконання покарання у виді ППОППЗПД.

3. Профілактично-виховний вплив на осіб, засуджених до покарання у виді ППОППЗПД.

4. Історичні аспекти становлення покарання у виді громадських робіт.

5. Європейський досвід призначення та виконання покарання у виді громадських робіт.

6. Порівняльний аналіз призначення покарання у виді громадських робіт у країнах пострадянського простору.

7. Місце і роль покарання у виді виправних робіт за новим КВК України.

8. Основні форми соціально-виховної роботи із засудженими до арешту.

9. Соціально-виховна робота із засудженими до обмеження волі.

10. Розміщення та режим тримання військовослужбовців, засуджених до покарань у виді тримання в дисциплінарному батальйоні.

11. Організація праці із військовослужбовцями, засудженими до покарань у виді тримання в дисциплінарному батальйоні

Контрольні питання :

1. Загальна характеристика покарання, не пов'язаних із позбавленням волі.

2. Порядок і умови виконання покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців.

3. Порядок і умови виконання покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців.

4. Загальна характеристика покарання у виді позбавлення військового спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу

ТЕСТИ :

1. Громадські роботи повнолітніми особами виконуються не більш, як:

- 1) 2 години на день;
- 2) 3 години на день;
- 3) 4 години на день;
- 4) 5 годин на день;
- 5) 10 годин на день.

2. Стосовно особи, засудженої до виправних робіт, яка стала непридатною після постановлення вироку суду, уповноважений орган з питань пробації вносить подання до суду про заміну виправних робіт:

- 1) штрафом;
- 2) позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;
- 3) громадськими роботами;
- 4) арештом;

5) обмеженням волі.

3. Громадські роботи неповнолітніми особами виконуються не більш, як:

- 1) 1 годину на день;
- 2) 2 години на день;
- 3) 3 години на день;
- 4) 4 години на день;
- 5) 6 годин на день.

4. Засудженим до обмеження волі дозволяється:

- 1) придбавати вогнепальну зброю;
- 2) зберігати холодну зброю;
- 3) вживати пиво;
- 4) мати при собі гроші та цінні речі;
- 5) пересуватись територією житлової зони в час, відведений для сну.

5. Як основне покарання позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю може бути призначене на строк:

- 1) від 6 місяців до 2 років;
- 2) від 1 до 3 років;
- 3) від 2 до 5 років;
- 4) від 3 до 6 років;
- 5) від 2 до 10 років.

6. Час відбування засудженим покарання у виді виправних робіт:

- 1) зараховується в загальний стаж роботи;
- 2) не зараховується в загальний стаж роботи;

3) зараховується в загальний стаж роботи за умови сумлінного ставлення до праці під час відбування покарання;

4) зараховується половина строку;

5) зараховується третина строку.

7. Засудженому до громадських робіт забороняється без дозволу уповноваженого органу з питань пробації виїжджати за межі:

1) населеного пункту;

2) району;

3) області;

4) України;

5) таку заборону не встановлено.

8. Засуджений зобов'язаний сплатити штраф після набрання вироком суду законної сили у строк: 1) 3 дні;

2) 10 днів;

3) 2 тижні;

4) 1 місяць;

5) 2 місяці.

9. Із суми грошового забезпечення засудженого до виправних робіт провадиться відрахування у розмірі:

1) до 10 %;

2) від 5% до 15 %;

3) від 15 % до 25 %;

4) від 10 % до 20 %;

5) від 10 до 40 %.

10. Не є ухиленням засудженого від відбування покарання у виді виправних робіт:

1) невиконання встановлених обов'язків;

- 2) порушення порядку та умов відбування покарання;
- 3) вчинення проступку, за який його було притягнуто до адміністративної відповідальності;
- 4) поява на роботі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння;
- 5) допущення протягом місяця 1 прогулу або порушення трудової дисципліни.

11. Покарання у виді обмеження волі встановлюється на строк:

- 1) від 6 місяців до 2 років;
- 2) від 1 до 5 років;
- 3) від 2 до 5 років;
- 4) від 3 до 6 років;
- 5) від 1 до 10 років.

12. Засуджені у виправних центрах мають право витратити на місяць для придбання продуктів харчування і предметів першої потреби гроші в сумі:

- 1) до 90 % мінімального розміру заробітної плати;
- 2) до 100 % мінімального розміру заробітної плати;
- 3) до 110 % мінімального розміру заробітної плати;
- 4) до 120 % мінімального розміру заробітної плати.
- 5) користуватись грішми без обмеження.

13. Якщо засуджений до позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю ухиляється від відбування покарання, він притягується до:

- 1) адміністративної відповідальності;
- 2) цивільної відповідальності;
- 3) дисциплінарної відповідальності;
- 4) кримінальної відповідальності;

5) відбувається заміна покарання на інший, більш тяжкий вид покарання.

14. Покарання у виді виправних робіт відбувається : 1) на підприємстві, в установі, організації незалежно від форми власності за місцем роботи засудженого;

2) на підприємстві, в установі, організації незалежно від форми власності не за місцем роботи засудженого;

3) в спеціалізованих виправно-трудовах установах;

4) в виправних центрах;

5) в арештних будинках.

15. Якщо засуджений до штрафу ухиляється від його сплати, він притягується до:

1) адміністративної відповідальності;

2) цивільної відповідальності;

3) дисциплінарної відповідальності;

4) кримінальної відповідальності;

5) відбувається заміна покарання на інший, більш тяжкий вид покарання.

16. Покарання у виді конфіскації майна виконує:

1) помічник прокурора;

2) дільничний офіцер поліції;

3) уповноважений орган з питань пробації;

4) суд, який постановив вирок;

5) державна виконавча служба.

17. Протягом якого часу усі новоприбулі до виправного центру засуджені тримаються в окремих приміщеннях для виявлення інфекційних та інших захворювань, а також для первинного психолого-педагогічного та іншого вивчення:

- 1) протягом 3 діб;
- 2) протягом 7 діб;
- 3) протягом 14 діб;
- 4) протягом 21 доби;
- 5) чинним КВК не визначено відповідного строку.

18. Засудженим до обмеження волі забороняється:

- 1) займатися сільським господарством;
- 2) придбавати транспортні засоби і користуватися ними;
- 3) пересуватися без строю, не носити розпізнавальні нагрудні знаки, носити цивільний одяг;
- 4) мати при собі гроші та цінні речі, користуватися грішми без обмеження;
- 5) мешкати в разі наявності сім'ї з дозволу адміністрації в особистих будинках або приватних квартирах у межах населеного пункту за місцем дислокації установи.

19. Як додаткове покарання позбавлення права обіймати певні посади або займатися повною діяльністю може бути призначене на строк:

- 1) від 6 місяців до 2 років;
- 2) від 1 до 3 років;
- 3) від 2 до 5 років;
- 4) від 3 до 6 років;
- 5) від 5 до 10 років.

20. Максимально допустимий строк, на який може суд розстрочити виконання покарання у виді штрафу :

- 1) до 3 років;
- 2) до 2 років;
- 3) до 1 року;
- 4) до 6 місяців;

5) обмежень щодо розстрочки не встановлено.

21. Покарання у виді громадських робіт встановлюється на строк:

- 1) від 30 до 240 годин;
- 2) від 60 до 240 годин;
- 3) від 90 до 240 годин;
- 4) від 100 до 240 годин;
- 5) від 60 до 300 годин.

22. Стосовно особи, засудженої до виправних робіт, яка досягла пенсійного віку, уповноважений орган з питань пробації вносить подання до суду про:

- 1) заміну виправних робіт штрафом;
- 2) часткову конфіскацію майна;
- 3) заміну виправних робіт громадськими роботами;
- 4) заміну виправних робіт арештом;
- 5) звільнення особи від відбування покарання.

23. Особа, засуджена до обмеження волі після одержання припису про виїзд до місця відбування покарання зобов'язана виїхати до вказаного місця не пізніше:

- 1) 12 годин;
- 2) 1 доби;
- 3) 3 діб;
- 4) 5 діб;
- 5) 7 діб.

24. Чи може бути застосована конфіскація майна до неповнолітніх засуджених:

- 1) так, може;

2) так, може, але за наявності у неповнолітнього майна яке йому належить на праві приватної власності;

3) ні, не може;

4) може, але лише за згоди батьків чи опікунів для погашення позовних вимог потерпілих від злочину;

5) у залежності від ступеня тяжкості вчиненого засудженим злочину.

25. До особи, засудженої до обмеження волі, можна вжити такий захід стягнення, як поміщення в дисциплінарний ізолятор строком до:

1) 1 доби;

2) 3 діб;

3) 5 діб;

4) 7 діб;

5) 10 діб.

Вирішить задачі:

1. Макаренко, засуджений до обмеження волі на строк три роки за ст. 246 КК України і який відбуває покарання в одному з виправних центрів, звернувся з проханням до адміністрації центру дозволити йому проживати разом із дружиною в їх власному домі, що знаходиться недалеко від виправного центру, мотивуючи своє прохання тим, що вже більше 15 років вони знаходяться у фактичних шлюбних відносинах, мають двох синів 13 і 14 років. Без батька діти перестали слухатися матір, тому його присутність у сім'ї вкрай необхідна. Дайте правову оцінку ситуації, що склалася, і запропонуйте відповідь адміністрації виправного центру.

2. Сидоренко, засуджений до двох років обмеження волі, звернувся до начальника виправного центру з листом від сестри, в якому вона пише, що їх мати давно хворіє і зараз знаходиться у

критичному стані (про що свідчить офіційна довідка), і попросив негайно дати йому дозвіл на короткостроковий виїзд додому. Начальник на підставі ч.3 ст. 59 КВК України дозволив йому виїхати на 5 діб – з 6 по 10 квітня 2018 р. У Сидоренка 10 квітня ще й закінчується строк відбування покарання. Чи повинен він повертатися до виправного центру? Назвіть підстави і порядок звільнення засуджених до обмеження волі.

3. Котенко, засуджений за ч.1 ст.208 КК України до трьох років обмеження волі, звернувся до начальника виправного центру із заявою, в якій просить представити його до умовно-дострокового звільнення на підставі того, що він вже відбув передбачену в законі частину покарання. 21 Посилаючись на закон, скажіть, яку відповідь має дати начальник виправного центру.

4. Ковітенко, засуджена до двох років обмеження волі, після відбуття шести місяців призначеного покарання звернулася до начальника виправного центру із заявою про звільнення її від відбування покарання, мотивуючи тим, що вона вагітна, строк вагітності (за довідкою) дорівнює п'яти місяцям. Що повинен відповісти начальник виправного центру?

5. Тишко і Маленко, засуджені до обмеження волі строком на три роки кожен, прибули до виправного центру 5 травня 2018 р. Назвіть дату закінчення строку покарання для кожного засудженого, враховуючи при цьому, що Тишко з 20 січня 2016 р. знаходився під вартою в СІЗО і в такому ж порядку був доставлений до виправного центру, а Маленку був вибраний запобіжний захід – особисте зобов'язання, тому до виправного центру він приїхав самостійно.

6. Гришин був засуджений до покарання у вигляді позбавлення права займатися діяльністю, пов'язаною з обслуговуванням населення строком на 3 роки. 15 січня 2013 року районний суд за адресою підприємства, де працював Гришин, надіслав копію рішення, яке підприємство одержало 17

січня 2013 року. 27 січня того ж року на адресу підприємства надійшов запит із проханням повідомити про те, як виконується рішення суду. У відповіді на запит адміністрація підприємства сповістила, що Гришина з посади ще не звільнено тому що він хворіє з 22 січня 2013 року. Чи має місце в діяльності адміністрації підприємства порушення вимог кримінально-виконавчого законодавства України?

7. Білий був засуджений за ч. 1 ст. 203 КК України до покарання у вигляді штрафу у розмірі 5500 грн. Білий попередив, що негайно сплатити штраф він не зможе, тому йому була надана відстрочка від сплати строком на 6 місяців. Однак і після цього строку штраф не був виплачений. Як можна забезпечити виконання призначеного Білому кримінального покарання?

8. Жуков був засуджений за ст. 232 КК України на 2 роки позбавлення волі з конфіскацією майна. Чи законно призначена конфіскація у цьому випадку? Хто і як повинен провести конфіскацію майна засудженого?

9. Гордієнко був засуджений до штрафу у розмірі 7000 грн. В зв'язку з тим, що у встановлений строк штраф не був сплачений, державна виконавча служба видала державному судовому виконавцю виконавчий лист для примусового одержання штрафу. Державний виконавець тричі приходив додому до Гордієнка, але останнього вдома не було. Тоді державний виконавець звернувся за адресою підприємства, де працював Гордієнко із клопотанням забезпечити виконання штрафу шляхом відрахувань із заробітної платні. Чи є законним клопотання державного виконавця?

Література до теми: 1.Кримінально-виконавче право України. Підручник. За ред.О.М.Джужи. Київ. Атіка. 2010

2. Правова та соціально-виховна робота із засудженими жінками. Навчально-методичний посібник. За заг.ред. Н.Г.Калашнік. Чернігів. 2008.

3. Конвенція ООН про права дитини // Права людини і професійні стандарти для працівників пенітенціарної системи в документах міжнародних організацій. — К.: Сфера, 2002. — 243с.

4. Права людини і професійні стандарти для працівників пенітенціарної системи в документах міжнародних організацій. — К.: Сфера, 2002. — 293 с.

5. «Про затвердження Інструкції про умови праці та заробітну плату засуджених до обмеження або позбавлення волі» наказ Міністерства юстиції від 07.03.2013 №396/5.

6. Кримінально-виконавчий кодекс України : закон України : від 11.06.2003 № 1129-IV // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15> (дата звернення: 11.04.2019).

7. Про пробачення : закон України : від 05.02.2015 № 160-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/160-19> (дата звернення: 11.04.2019).

8. Про затвердження Порядку складання досудової доповіді : наказ Міністерства юстиції України : від 27.01.2017 № 200/5 // БД «Законодавство України» / ВР України. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-17> (дата звернення: 10.05.2019).

9. Положення про організацію діяльності волонтерів пробачення : наказ Міністерства юстиції України : від 17.01.2017 № 95/5 // БД «Законодавство України» / ВР України. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0065-17> (дата звернення: 10.05.2019).

10. Про затвердження Порядку розроблення та реалізації пробаційних програм : постанова Кабінету Міністрів України : від 18.01.2017 № 24 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/24-2017-п> (дата звернення: 13.05.2019).

11. Про затвердження Типового положення про уповноважений орган з питань пробації та Типового положення про сектор ювенальної пробації : наказ Міністерства юстиції України : від 18.08.2017 // БД «Законодавство України» / ВР України. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1030-17> (дата звернення: 13.05.2019).

12. Про утворення державної установи «Центр пробації» : розпорядження Кабінету Міністрів України : від 13.09.2017 № 655-р // БД «Законодавство України» / ВР України. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/655-2017-р> (дата звернення: 103.05.2019).

13. Стідз Г. Оцінка ризиків і потреб дітей в конфлікті з законом. Методичні рекомендації / Г. Стідз, Л. Солопова, О. Кочура, 2014. 28 с.

14. Шкадюк В. Д. Організація виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та здійснення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, а також звільнених від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років : метод. посіб. / В. Д. Шкадюк. – Київ, 2007. 242 с.

15. Трубников В. М., Шинкарьов Ю. В. Арешт як вид кримінального покарання та особливості його застосування: Монографія. Харків: Харків юридичний, 2007. 288 с.

МОДУЛЬ 2

Тема 5. Виконання покарання у вигляді позбавлення волі

1. Загальні положення виконання покарання у вигляді позбавлення волі.

2. Режим у колоніях та засоби його забезпечення.

3. Умови відбування покарання в колоніях.

4. Праця засуджених до позбавлення волі.

5. Виховний вплив на засуджених до позбавлення волі.

6. Особливості відбування покарання в колоніях різних виглядів.

7. Особливості відбування покарання у вигляді позбавлення волі засудженими жінками і неповнолітніми.

8. Порядок і умови виконання та відбування покарання у вигляді довічного позбавлення волі.

Теми рефератів

1. Правила внутрішнього розпорядку дня кримінально-виконавчих установ.

2. Особливості відбування покарань засуджених в колоніях мінімального рівня безпеки.

3. Особливості відбування покарань засуджених в колоніях середнього рівня безпеки.

4. Особливості відбування покарань засуджених в колоніях максимального рівня безпеки.

5. Наукове обґрунтування застосування покарань у виді довічного позбавлення волі.

6. Проблеми утримання засуджених до покарань у виді довічного позбавлення волі.

7. Порядок застосування до засуджених до довічного позбавлення волі основних засобів виправлення та ресоціалізації.

8. Аналіз критеріїв виправлення засуджених неповнолітніх, які відбувають покарання у вигляді позбавлення волі.

9.Правове положення засуджених жіночої статі, які мають дітей у будинку дитини при виправній колонії.

Контрольні питання.

1.Загальна характеристика виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк.

2. Порядок і умови виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк.

3. Особливості відбування покарань засудженими в колоніях різних рівнів безпеки.

4.Загальна характеристика виконання покарань у виді довічного позбавлення волі.

5.Порядок та умови виконання покарань у виді довічного позбавлення волі.

6.Особливості відбування покарань у виді довічного позбавлення волі.

7.Підстави та умови заміни засудженому покарання у виді довічного позбавлення волі на покарання у виді позбавлення волі на певний строк.

8.Наукове обґрунтування застосування покарань у виді довічного позбавлення волі.

9.Проблеми утримання засуджених до покарань у виді довічного позбавлення волі.

10.Порядок застосування до засуджених до довічного позбавлення волі основних засобів виправлення та ресоціалізації.

ТЕСТИ :

А. Система виконання покарання у виді позбавлення волі

1. У виправних колоніях ізолюються від інших засуджених, а також роздільно тримаються:

1) особи, засуджені за злочини, пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів;

2) засуджені до довічного позбавлення волі;

3) засуджені за особливо злісне хуліганство;

4) засуджені, вік яких понад 60 років;

5) засуджені — вагітні жінки.

2. Виправні колонії поділяються на колонії:

1) загального, посиленого, суворого та особливого режимів;

2) мінімального, спеціального і максимального рівнів безпеки;

3) мінімального, середнього і максимального рівнів безпеки;

4) загального та особливого рівнів безпеки;

5) загального, посиленого, суворого та особливого рівнів безпеки.

3. Виховні колонії виконують покарання у виді:

1) обмеження волі та арешту стосовно засуджених неповнолітніх;

2) позбавлення волі на певний строк, обмеження волі та арешту стосовно засуджених неповнолітніх;

3) виправних робіт, обмеження волі та арешту стосовно засуджених неповнолітніх;

4) позбавлення волі на певний строк стосовно засуджених неповнолітніх;

5) виправних робіт, обмеження волі, арешту та позбавлення волі на певний строк стосовно засуджених неповнолітніх.

4. Засудженому до позбавлення волі від виправної колонії визначає:

1) слідчий, у провадженні якого знаходилась кримінальна справа;

2) суддя, який постановив вирок;

3) прокурор, що підтримував державне обвинувачення;

4) комісія слідчого ізолятора з питань визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії;

5) засуджений обирає сам у якій виправній колонії він відбудуватиме покарання.

5. Порядок і умови виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк поряд з Кримінально-виконавчим кодексом регламентує:

1) Положення про спостережні комісії;

2) Інструкція про порядок виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та здійснення контролю щодо осіб, засуджених до таких покарань;

3) Закон України „Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк”;

4) Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань;

5) Інструкція з організації порядку і умов виконання покарання у виді обмеження волі.

6. Особи, засуджені до позбавлення волі, направляються для відбування покарання з дня набрання вироком законної сили не пізніше строку у:

1) 1 день;

2) 3 дні;

- 3) 5 днів;
- 4) 7 днів;
- 5) 10 днів.

7. Засуджені вперше до позбавлення волі за злочини, вчинені з необережності, відбувають покарання у виправних колоніях:

- 1) мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання;
- 2) мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання;
- 3) середнього рівня безпеки;
- 4) максимального рівня безпеки;
- 5) виправних центрах.

8. Яку категорію засуджених за їх згодою може бути залишено для відбування покарання у виді позбавлення волі у слідчому ізоляторі:

- 1) осіб, вперше засуджених за злочини невеликої або середньої тяжкості чи необережні тяжкі злочини;
- 2) осіб, засуджених за вчинення необережного злочину;
- 3) осіб, вперше засуджених за злочини невеликої тяжкості;
- 4) осіб, вперше засуджених за злочини невеликої або середньої тяжкості;
- 5) осіб, вперше засуджених за злочини будь-якого ступеня тяжкості.

9. Адміністрація виправної колонії зобов'язана направити повідомлення сім'ї новоприбулого засудженого протягом строку у:

- 1) 1 добу;
- 2) 3 доби;

- 3) 5 діб;
- 4) 7 діб;
- 5) 10 діб.

10. Яке правило тримання не є обов'язковим при переміщенні засуджених до позбавлення волі під вартою:

- 1) чоловіки окремо від жінок;
- 2) неповнолітні окремо від дорослих;
- 3) засуджені до довічного позбавлення волі окремо від інших категорій;
- 4) хворі на активну форму туберкульозу легенів окремо між собою і окремо від здорових;
- 5) хворі на венеричні захворювання окремо від здорових.

Б. Режим відбування покарання та засоби його забезпечення

1. Не є метою оперативно-розшукової діяльності у колоніях:

- 1) забезпечення безпеки засуджених;
- 2) забезпечення безпеки персоналу колоній та інших осіб;
- 3) розкриття злочинів, вчинених у колоніях;
- 4) надання правових послуг засудженим;
- 5) вивчення причин і умов, що сприяють вчиненню злочинів та інших правопорушень.

2. Не є підставою застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і зброї стосовно засуджених до позбавлення волі:

- 1) вчинення фізичного опору персоналу колонії;
- 2) невиконання законних вимог персоналу колонії;
- 3) злісне невиконання законних вимог персоналу колонії;
- 4) вияви буйства;
- 5) участь у масових заворушеннях.

3. Не підлягають обшуку:

- 1) засуджені;
- 2) речі засуджених;
- 3) одяг засуджених;
- 4) транспортні засоби на території колонії;
- 5) приміщення колонії.

4. Загальна вага предметів і речей, які належать засудженому у всіх випадках не повинна перевищувати:

- 1) 30 кг;
- 2) 50 кг;
- 3) 75 кг;
- 4) 100 кг;
- 5) 150 кг.

5. Не належать до інженерних засобів охорони:

- 1) огорожі об'єктів, які охороняються;
- 2) інженерні загорожі;
- 3) засоби виявлення;
- 4) освітлювальні установки;
- 5) засоби механізації та автоматизації.

6. Не належать до технічних засобів охорони:

- 1) засоби службового зв'язку;
- 2) споруди і конструкції в транспортних засобах;
- 3) сигналізаційні засоби оповіщення;
- 4) засоби контролю;
- 5) засоби електроживлення технічних засобів охорони.

7. До споруд та конструкцій на постах належать:

- 1) огорожі об'єктів, які охороняються;

- 2) інженерні загорожі;
- 3) засоби виявлення;
- 4) освітлювальні установки;
- 5) контрольні-слідові смуги.

8. До споруд та конструкцій на внутрішній території колонії належать:

- 1) спостережні майданчики;
- 2) стежки нарядів та фахівців ІТЗО;
- 3) коридори, які проглядаються;
- 4) розмежувальні та контрольні знаки;
- 5) оборонні споруди.

9. У разі наявності небезпеки для життя і здоров'я засуджених, до яких згідно із законом у зв'язку з їх участю у кримінальному судочинстві прийнято рішення про застосування заходів безпеки можуть бути застосовані такі заходи:

- 1) пересування під наглядом особистого охоронця;
- 2) короткострокова відпустка за межі виправної колонії;
- 3) призначення більш м'якого виду покарання, не пов'язаного з позбавленням волі;
- 4) ізольоване тримання;
- 5) не передбачено ніяких заходів.

10. Ранкові та вечірні перевірки наявності засуджених не повинні тривати більше:

- 1) 10 хвилин;
- 2) 20 хвилин;
- 3) 30 хвилин;
- 4) 45 хвилин;
- 5) 1 години.

11. Наручники до засуджених не застосовуються у разі:

- 1) учинення фізичного опору особовому складу чергової зміни, варти, адміністрації установи або проявів буйства;
- 2) відмови слідувати до ДІЗО, ПКТ, ОК або карцеру;
- 3) спроби самогубства, членоушкодження або нападу на засуджених чи інших осіб;
- 4) вчинення засудженим дрібного хуліганства;
- 5) конвоювання після затримання засудженого, який скоїв втечу.

12. Особовий склад установи не має право застосовувати до засуджених гумові кийки у разі:

- 1) захисту персоналу установи та самозахисту від нападу та інших дій, що створюють загрозу їх життю або здоров'ю;
- 2) припинення масових заворушень і групової непокори з боку засуджених;
- 3) відбиття нападу на будівлі, приміщення, споруди і транспортні засоби установи або звільнення їх у разі захоплення;
- 4) затримання або доставлення засуджених, які вчинили грубі порушення режиму тримання, до ДІЗО, ПКТ, ОК або карцеру, якщо зазначені особи чинять опір особовому складу чергової зміни або якщо є підстави вважати, що вони можуть завдати шкоди оточуючим або собі;
- 5) спроби засудженого вчинити самогубство або членоушкодження.

В. Умови відбування покарання та засоби їх забезпечення

1. У виправних колоніях середнього рівня безпеки засуджені мають право витратити на місяць для придбання продуктів харчування і предметів першої потреби гроші в сумі до:

- 1) 70 % мінімального розміру заробітної плати;
- 2) 80 % мінімального розміру заробітної плати;
- 3) 90 % мінімального розміру заробітної плати;
- 4) 100 % мінімального розміру заробітної плати;
- 5) обсяг грошей не обмежується.

2. Засудженим в місцях позбавлення волі дозволяється одержувати і відправляти листи і телеграми за свій рахунок:

- 1) 6 разів на рік;
- 2) 12 разів на рік;
- 3) 24 рази на рік;
- 4) не дозволяється листування;
- 5) без обмеження їх кількості.

3. Засуджені у виправних колоніях мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання мають право витратити на місяць для придбання продуктів харчування і предметів першої потреби гроші в сумі:

- 1) до 90 % мінімального розміру заробітної плати;
- 2) до 100 % мінімального розміру заробітної плати;
- 3) до 110 % мінімального розміру заробітної плати;
- 4) до 120 % мінімального розміру заробітної плати;
- 5) обсяг грошей не обмежується.

4. Засудженим, які тримаються у виправних колоніях мінімального рівня безпеки, дільницях соціальної реабілітації виправних колоній середнього рівня безпеки та виховних колоніях, може бути дозволено короткочасні виїзди за межі колонії на території України у зв'язку з такими винятковими особистими обставинами:

- 1) стихійне лихо, що спричинило значну матеріальну шкоду засудженому або його сім'ї;

- 2) день народження дітей або дружини;
- 3) весілля дитини або іншого близького родича;
- 4) смерть або тяжка хвороба близького родича, що загрожує життю хворого;
- 5) варіанти 1) та 4).

5. Тривале побачення засудженого до позбавлення волі встановлено на строк до:

- 1) 1 доби;
- 2) 2 діб;
- 3) 3 діб;
- 4) 7 діб;
- 5) 10 діб.

6. У виправних колоніях максимального рівня безпеки засуджені мають право витратити на місяць для придбання продуктів харчування і предметів першої потреби гроші в сумі до:

- 1) 70 % мінімального розміру заробітної плати;
- 2) 80 % мінімального розміру заробітної плати;
- 3) 90 % мінімального розміру заробітної плати;
- 4) 100 % мінімального розміру заробітної плати;
- 5) обсяг грошей не обмежується.

7. Придбання продуктів харчування і предметів першої потреби для осіб, які тримаються у дільницях посиленого контролю проводиться:

- 1) 1 раз на місяць;
- 2) 2 рази на місяць;
- 3) 3 рази на місяць;
- 4) 4 рази на місяць;
- 5) не проводиться взагалі.

8. Засудженому дозволяється мати при собі примірників книг і журналів не більше:

- 1) 2;
- 2) 4;
- 3) 6;
- 4) 8;
- 5) 10.

9. Короткострокове побачення засудженого з родичами або іншими особами може тривати не більше:

- 1) 1 години;
- 2) 2 годин;
- 3) 3 годин;
- 4) 4 годин;
- 5) 5 годин.

10. Максимальна кількість посилок (передач) і бандеролей, що можуть отримувати засуджені до позбавлення волі на рік становить:

- 1) 5;
- 2) 10;
- 3) 12;
- 4) 24;
- 5) без обмежень.

Г. Праця засуджених до позбавлення волі та їх професійно-технічна підготовка

1. Для осіб, які відбувають покарання у виді позбавлення волі, робочий тиждень:

1) може перевищувати норму тривалості робочого часу, встановленого законодавством про працю на 10 годин;

2) може вдвічі перевищувати норму тривалості робочого часу, встановленого законодавством про працю;

3) не може перевищувати норму тривалості робочого часу, встановленого законодавством про працю;

4) не може перевищувати 30 годин на тиждень;

5) ніяких обмежень не має взагалі.

2. Засуджені до позбавлення волі у вихідні, святкові та неробочі дні, визначені законодавством про працю:

1) не звільняються від роботи;

2) звільняються від роботи;

3) працюють не більше 2 годин на день;

4) працюють не більше 4 годин в день;

5) працюють не більше 6 годин в день.

3. Засуджені не можуть залучатись без оплати праці до:

1) благоустрою колоній;

2) благоустрою прилеглих до колонії територій;

3) поліпшення житлово-побутових умов засуджених;

4) допоміжних робіт із забезпечення колоній продовольством;

5) роботи у майстернях колонії (крім благоустрою).

4. До переліку робіт і посад, на яких забороняється використовувати засуджених до позбавлення волі не належать:

1) роботи, пов'язані з устаткуванням для множення документів, радіотелеграфною та телефонною технікою (за винятком лінійних монтерів у присутності представників адміністрації);

2) посади продавців, бухгалтерів-операціоністів, касирів, завідувачів продовольчих та речових складів;

3) роботи, пов'язані з обліком, зберіганням та видачею медикаментів, а також вибухових та отруйних речовин;

4) роботи, пов'язані із виходом за межі виправної колонії;

5) посади з підпорядкуванням їм вільнонайманих працівників.

5. До засуджених, яким дозволяється працювати за їхнім бажанням, не належать:

1) чоловіки віком понад 60 років;

2) жінки віком понад 55 років;

3) хворі на активну форму туберкульозу

4) інваліди третьої групи;

5) жінки з вагітністю понад 4 місяці.

6. У виправних колоніях на особовий рахунок засуджених, які виконують норми виробітку або встановлені завдання і не допускають порушень режиму, зараховується незалежно від усіх відрахувань:

1) 5 % нарахованого їм місячного заробітку;

2) 10 % нарахованого їм місячного заробітку;

3) 15 % нарахованого їм місячного заробітку;

4) 20 % нарахованого їм місячного заробітку;

5) 25 % нарахованого їм місячного заробітку.

7. У виправних колоніях на особовий рахунок засуджених чоловіків віком понад 60 років зараховується незалежно від усіх відрахувань не менш як:

1) 20 % нарахованого їм місячного заробітку;

2) 25 % нарахованого їм місячного заробітку;

3) 40 % нарахованого їм місячного заробітку;

- 4) 50 % нарахованого їм місячного заробітку;
- 5) 75 % нарахованого їм місячного заробітку.

8. Засудженим, які відбувають покарання у виховних колоніях на особовий рахунок зараховується незалежно від усіх відрахувань не менш як:

- 1) 20 % нарахованого їм місячного заробітку;
- 2) 25 % нарахованого їм місячного заробітку;
- 3) 40 % нарахованого їм місячного заробітку;
- 4) 50 % нарахованого їм місячного заробітку;
- 5) 75 % нарахованого їм місячного заробітку.

9. Особи, які відбувають покарання у виправних колоніях, із нарахованого їм заробітку, пенсій та іншого доходу не відшкодовують вартість:

- 1) харчування;
- 2) одягу, взуття, білизни;
- 3) комунально-побутових послуг;
- 4) спецодягу і спецхарчування;
- 5) варіанти 1-4.

10. У виховних колоніях щодо засуджених віком від 16 до 18 років тривалість робочого часу за тиждень встановлено у:

- 1) 24 години;
- 2) 36 годин;
- 3) 40 годин;
- 4) 42 години;
- 5) не обмежено.

Д. Виховний вплив на засуджених в період відбування покарання

1. Одним із заходів заохочення, що застосовуються до засуджених до позбавлення волі неповнолітніх є:

- 1) короткострокова відпустка додому;
- 2) видача подвійної норми харчування;
- 3) підйом на годину пізніше від інших засуджених;
- 4) відвідування культурно – видовищних і спортивних заходів за межами виховної колонії у супроводі співробітників колонії;
- 5) збільшення строку тривалого побачення до 4 діб.

2. Одним із заходів заохочення, що застосовуються до засуджених до арешту є:

- 1) подяка;
- 2) нагородження похвальною грамотою;
- 3) грошова премія;
- 4) нагородження подарунком;
- 5) дозвіл на виїзд до близьких родичів за межі арештного дому на святкові, неробочі та вихідні дні.

3. Одним із заходів заохочення, що застосовуються до засуджених до обмеження волі є:

- 1) дозвіл на виїзд до близьких родичів за межі виправного центру на святкові, неробочі та вихідні дні;
- 2) видача подвійної норми харчування;
- 3) підйом на годину пізніше від інших засуджених;
- 4) відвідування культурно – видовищних і спортивних заходів за межами виховної колонії у супроводі співробітників колонії;
- 5) збільшення строку тривалого побачення до 4 діб.

4. Богослужіння і релігійні обряди в колоніях проводяться:

- 1) у робочий час;

- 2) у вихідні дні;
- 3) у церковні свята;
- 4) у нічний час, як виняток;
- 5) у неробочий час.

5. Засудженим до позбавлення волі, які тримаються в дільницях посиленого контролю колоній і приміщеннях камерного типу виправних колоній максимального рівня безпеки як заочочення може бути дозволено прогулянку до:

- 1) 1 години;
- 2) 1,5 години;
- 3) 2 годин;
- 4) 3 годин;
- 5) 4 годин.

6. Одним із заходів стягнення, що застосовуються до засуджених до позбавлення волі неповнолітніх є:

- 1) дисциплінарний штраф у сумі до 2 мінімальних розмірів заробітної плати;
- 2) поміщення в дисциплінарний ізолятор на строк до п'яти діб з виведенням чи без виведення на навчання або роботу;
- 3) призначення на позачергове чергування по прибиранню приміщень і території колонії;
- 4) переведення до приміщення камерного типу (одиначної камери) на строк до 3 місяців;
- 5) заборона проживати поза гуртожитком строком до 3 місяців.

7. Не є одним із заходів стягнення, що застосовуються до засуджених до обмеження волі:

- 1) попередження;
- 2) сувора догана;

- 3) поміщення в дисциплінарний ізолятор строком до 10 діб
- 4) поміщення в карцер строком до 10 діб
- 5) заборона проживати поза гуртожитком строком до 3 місяців.

8. Одним із заходів стягнення, що застосовуються до засуджених до арешту є:

- 1) попередження;
- 2) сувора догана;
- 3) поміщення в дисциплінарний ізолятор строком до 10 діб
- 4) поміщення в карцер строком до 10 діб
- 5) дисциплінарний штраф у сумі до 2 мінімальних розмірів заробітної плати.

9. Засуджених, які тримаються в приміщеннях камерного типу виправних колоній максимального рівня безпеки, може бути поміщено в карцер без виведення на роботу на строк до:

- 1) 5 діб;
- 2) 10 діб;
- 3) 15 діб;
- 4) 20 діб;
- 5) 30 діб.

10. До приміщення камерного типу (одиначної камери) засуджених, які тримаються у виправних колоніях, може бути переведено на строк до:

- 1) 1 місяця;
- 2) 2 місяців;
- 3) 3 місяців;
- 4) 6 місяців;
- 5) 1 року.

Е. Особливості відбування покарання окремими категоріями засуджених

1. Засуджені у виховних колоніях мають право одержувати:

1) щомісяця 2 короткострокових і 1 раз на місяць тривале побачення;

2) щомісяця короткострокове і 1 раз на 3 місяці тривале побачення;

3) щотижня короткострокове і 1 раз на 2 місяці тривале побачення;

4) короткострокові побачення без обмеження, а тривалі побачення - до 3 діб 1 раз на місяць;

5) 1 раз на 3 місяця короткострокове і один раз на 6 місяців тривале побачення.

2. Засуджені до довічного позбавлення волі мають право витратити на місяць для придбання продуктів харчування і предметів першої потреби гроші в сумі до:

1) 40 % мінімального розміру заробітної плати;

2) 50 % мінімального розміру заробітної плати;

3) 60 % мінімального розміру заробітної плати;

4) 70 % мінімального розміру заробітної плати;

5) 80 % мінімального розміру заробітної плати;

3. Засуджені, які тримаються у дільниці посиленого контролю виправних колоній максимального рівня безпеки мають право одержувати:

1) щомісяця 2 короткострокових і 1 раз на місяць тривале побачення;

2) щомісяця короткострокове і 1 раз на 3 місяці тривале побачення;

3) щотижня короткострокове і 1 раз на 2 місяці тривале побачення;

4) короткострокові побачення без обмеження, а тривалі побачення - до 3 діб 1 раз на місяць;

5) 1 раз на 3 місяця короткострокове і 1 раз на 6 місяців тривале побачення.

4. Чоловіки, засуджені до покарання у виді довічного позбавлення волі, відбувають покарання у:

1) виправних колоніях максимального рівня безпеки;

2) виправних колоніях мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання; 3) виправних колоніях середнього рівня безпеки;

4) секторах максимального рівня безпеки виправних колоній середнього рівня безпеки та виправних колоніях максимального рівня безпеки;

5) арештних будинках.

5. Засуджені до довічного позбавлення волі мають право:

1) одержувати 1 раз на 6 років короткострокове побачення;

2) одержувати 1 раз на рік короткострокове побачення;

3) одержувати 1 раз на 4 місяці короткострокове побачення і 1 раз на рік тривале побачення;

4) одержувати 1 раз на місяць короткострокове побачення та 1 раз на 2 місяці тривале побачення;

5) не мають права на побачення взагалі;

6. Ізольовано від інших засуджених, а також роздільно тримаються:

1) засуджені до позбавлення волі за умисні особливо тяжкі злочини на строк понад 10 років;

2) засуджені до позбавлення волі за умисні тяжкі злочини на строк понад 7 років;

3) особливо небезпечні рецидивісти;

4) засуджені до довічного позбавлення волі;

5) засуджені за вчинення умисного тяжкого або особливо тяжкого злочину в період відбування покарання у виді позбавлення волі.

7. Жінки, засуджені до покарання у виді довічного позбавлення волі, відбувають покарання у виправних колоніях:

1) мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання;

2) секторах середнього рівня безпеки виправних колоній мінімального рівня безпеки із полегшеними умовами тримання та виправних колоніях середнього рівня безпеки; 3) секторах середнього рівня безпеки виправних колоній мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання та виправних колоніях середнього рівня безпеки;

4) максимального рівня безпеки;

5) в арештних домах.

8. Засуджені у виховних колоніях мають право витратити на місяць для придбання продуктів харчування і предметів першої потреби гроші, в сумі:

1) до 90 % мінімального розміру заробітної плати;

2) до 100 % мінімального розміру заробітної плати;

3) до 110 % відсотків мінімального розміру заробітної плати;

4) до 120 % мінімального розміру заробітної плати.

5) користуватись грошми без обмеження;

9. Засуджені у виховних колоніях мають право одержувати:

- 1) протягом року 3 посилки (передачі) і 2 бандеролі;
- 2) протягом року 6 посилок (передач) і 3 бандеролі;
- 3) протягом року 9 посилок (передач) і 4 бандеролі;
- 4) бандеролі, посилки, передачі без обмеження;
- 5) протягом року 5 посилок (передач) і 6 бандеролей.

10. Засудженим до довічного позбавлення волі може бути подано клопотання про його помилування після відбуття ним призначеного покарання не менше :

- 1) 5 років;
- 2) 10 років;
- 3) 15 років;
- 4) 20 років;
- 5) 25 років.

ЗАВДАННЯ :

Задача 1. Вироком районного суду Сагайдак засуджений за ч. 2 ст. 201 КК України до 8-ми років позбавлення волі. Відбування покарання йому було визначено у колонії мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання. Злочин Сагайдак скоїв у стані сп'яніння, що призвело до тяжких наслідків (смерть однієї особи, заподіяння середньої тяжкості тілесних ушкоджень декільком особам). Чи правильно призначена Сагайдаку установа для відбування покарання?

Задача 2. Вироком районного суду від 21 липня 2011 року Соленко засуджений до позбавлення волі за ч. 2 ст. 245 КК України до 5-ти років позбавлення волі, за ч. 2 ст. 248 КК України - до 2-х років позбавлення волі, а за сукупністю злочинів - до 5 років позбавлення волі. В якій установі він буде відбувати покарання ?

Задача 3. Миколайчик був засуджений до 5-ти років позбавлення волі за вчинення хуліганства (ч. 2 ст. 296 КК

України). Відбування покарання йому призначено у виправному центрі. На момент виконання вироку йому виповнилося 60 років. Через тиждень після прибуття до виправного центру з'ясувалося, що Миколайчик 18 років тому вже відбував покарання у виді позбавлення волі за вчинення аналогічного злочину. У якій установі буде відбувати покарання Миколайчик?

Задача 6. Під час прийняття засуджених начальник спеціальної частини виправної колонії мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання за матеріалами особових справ установив, що до колонії направлений Плачков, засуджений за ч. 1 ст. 115 КК України до 10 років позбавлення волі. Однак і раніше Плачков неодноразово засуджувався до позбавлення волі. Судимість за попередні злочини не була погашена. У якій виправній колонії повинен відбувати покарання Плачков і як слід діяти адміністрації колонії при його прийнятті?

Задача 7. Конев був засуджений за ч. 2 ст. 127 КК України до 3-х років позбавлення волі з відбуванням покарання у виправній колонії мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами утримання. Через 3 місяці адміністрація виправної колонії встановила, що Конев двічі раніше засуджувався до позбавлення волі, але судимості погашені. Адміністрація колонії сповістила про це прокурора. Які дії повинен вчинити прокурор?

Задача 8. Районним судом Рачков засуджений за ч. 4 ст. 296 КК України до 6-ти років позбавлення волі. Комісія призначила йому відбування покарання у виправній колонії максимального рівня безпеки, мотивуючи своє рішення тим, що Рачков систематично вживав спиртні напої, учиняв бійки, негативно характеризувався за місцем роботи і мешкання, притягався до адміністративної відповідальності за дрібне

хуліганство. У колонії якого рівня безпеки повинен відбувати покарання Рачков?

Задача 9. В установі виконання покарання, у зв'язку з обмеженими технічними можливостями засуджені не могли користуватися послугами телефонного зв'язку. На проханні засуджених голова ради колективу УВП звернувся до начальника установи з вимогою замінити невикористані телефонні розмови побаченнями, мотивуючи це тим, що чотири телефонні переговори прирівнюються до одного тривалого побачення. Чи можлива така заміна?

Задача 10. Фоменко був засуджений до 5-ти років позбавлення волі з відбуванням покарання у виправній колонії мінімального рівня безпеки із загальними умовами утримання. Відбувши 4 місяці покарання, він звернувся до прокурора зі скаргою те, що адміністрація колонії відмовляє йому в одержанні посилок. Чи має підстави така скарга засудженого? Як повинен відреагувати на цю скаргу прокурор?

Задача 11. Відбувши 1 місяць покарання у виправній колонії середнього рівня безпеки, засуджена Шевчук звернулася до адміністрації установи з проханням надати їй одне позачергове побачення із чоловіком і дітьми, які вже прибули на короткочасне побачення. Яке рішення може прийняти адміністрація колонії?

Задача 12. Засуджений Гончар, який, відбувши половину строку покарання у виправній колонії середнього рівня безпеки, жодного разу не порушував режим, постійно виконував трудові норми, звернувся до адміністрації установи з проханням дозволити йому щомісяця витратити гроші на продукти харчування і предмети першої необхідності у розмірі мінімальної заробітної платні. Чи може адміністрація колонії це дозволити?

Задача 13. Засуджений Карпенко Т., відбуваючи покарання у виправній колонії максимального рівня безпеки, звернувся до прокурора зі скаргою на начальника колонії, який не дозволив йому короткочасний виїзд за межі місця позбавлення волі у зв'язку зі смертю матері. Чи обгрунтована скарга засудженого?

Задача 14. Засуджений Фенько Л. був поміщений до одиночної камери за порушення режиму утримання. Він звернувся із заявою до начальника виправної колонії максимального рівня безпеки, в якій написав, що через 2 тижня до нього прийде посилка. У ній не буде речей, що швидко псуються, і тому він просить посилку зберегти. Проте посилка, що надійшла, була відправлена назад. Оцініть правомірність дій персоналу установи.

Задача 15. Засуджений Третяк П. відбуває покарання у виді виправних робіт строком 2 роки. Під час відбування покарання його було направлено на примусове лікування від алкоголізму. Чи буде цей термін зараховано до строку відбування покарання

Література до теми: 1. Конституція України. — К., 1996.

2. Кримінально-виконавчий кодекс України. — Х.: Одісей 2003. — 112 с.

3. Кримінальний кодекс України. — К., 2001.

4. Мінімальні стандартні правила поведінки з ув'язненими, прийняті на I Конгресі ООН у 1955 р. // Кримінально-виконавче законодавство України. — Х., 1993.

5. Кримінально-виконавче право : підручник / за заг. ред. О. М. Джужи. — Київ : Атіка, 2010. 357 с.

6. Про затвердження Інструкції про роботу відділів (груп, секторів, старших інспекторів) контролю за виконанням судових рішень установ виконання покарань та слідчих ізоляторів : затв. наказом Міністерства юстиції України від 08.06.2012 № 847/5 /

БД «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-12> (дата звернення: 30.11.2018).

7. Про затвердження Інструкції про порядок розподілу, направлення та переведення для відбування покарання осіб, засуджених до позбавлення волі, Положення про Регіональну комісію з питань розподілу, направлення та переведення осіб, засуджених до позбавлення волі, Положення про Апеляційну комісію Державної пенітенціарної служби України з питань розподілу, направлення та переведення для відбування покарання осіб, засуджених до позбавлення волі : затв. наказом Міністерства юстиції України : від 08.02.2012 № 222/5 / БД «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-12> (дата звернення: 30.11.2018).

8. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань : наказ Міністерства юстиції України : від 29.01.2014 № 2186/5 / База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1656-14> (дата звернення: 16.05.2019).

9. Про затвердження Інструкції перегляду кореспонденції (листування) осіб, які тримаються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах : наказ Міністерства юстиції України : від 02.07.2013 № 1304/5 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1110-13> (дата звернення: 16.05.2019).

10. Про затвердження Інструкції про порядок надання засудженим короточасних виїздів за межі установ виконання покарань : наказ Міністерства юстиції України : від 22.11.2011 № 3361/5 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1372-11> (дата звернення: 08.06.2019).

11. Про затвердження Порядку організації надання засудженим доступу до глобальної мережі Інтернет : наказ Міністерства юстиції України : від 19.10.2017 № 3233/5 // База даних «Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1280-17> (дата звернення: 08.06.2019).

12. Про Державну кримінально-виконавчу службу України : закон України : від 23.06.2005 № 2713-IV // База даних «Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2713-15/para0> (дата звернення: 09.06.2019).

13. Про норми харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та інших приймальниках Міністерства внутрішніх справ : постанова Кабінету Міністрів України : від 16.06.1992 № 336 // База даних «Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/336-92-%D0%BF> (дата звернення: 09.06.2019).

14. Про норми витрат мила та мийних засобів для осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах, курсантів і слухачів навчальних закладів, осіб рядового і молодшого начальницького складу та працівників Державної кримінально-виконавчої служби : наказ Міністерства юстиції України : від 10.02.2012 № 233/5 // База даних «Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/tu/z0204-12> (дата звернення: 21.06.2019).

15. Про затвердження Порядку забезпечення речовим майном та норм належності речового майна для засуджених, які відбувають покарання в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах : наказ Міністерства юстиції України : від

20.02.2012 № 280/5 // База даних «Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0261-12> (дата звернення: 21.06.2019).

16. Про затвердження положення про організацію лазне прального обслуговування осіб, які тримаються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах : наказ Міністерства юстиції : від 06.08.2012 № 849/5 // База даних «Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0947-12> (дата звернення: 25.06.2019).

17. Про затвердження Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі : наказ Міністерства юстиції : від 15.08.2014 № 1348/5/572 // База даних «Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0990-14> (дата звернення: 25.06.2019).

18. Про затвердження Положення про організацію продовольчого забезпечення у Державній кримінально-виконавчій службі України на мирний час : наказ Міністерства юстиції : від 08.06.2012 № 850/5 // База даних «Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0982-12> (дата звернення: 25.06.2019).

19. Про затвердження Порядку організації виробничої діяльності та залучення засуджених до суспільно корисної праці на підприємствах випраних центрів, виправних та виховних колоній Державної кримінально-виконавчої служби України : наказ Міністерства юстиції від 03.01.2013 № 26/5 // База даних «Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0068-13> (дата звернення: 25.06.2019).

20. Правила ООН щодо поводження з жінками-ув'язненими і заходів покарання, не пов'язаних з позбавленням волі, для жінок-правопорушників 2010 р. (Бангкокські правила) :

міжнар. документ : схвал. Резолюцією A/RES/65/229 Ген. Асамблеї Організації Об'єднаних Націй 21.12.2010. URL : <http://daccess-ddsny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N10/526/30/PDF/N1052630.pdf> (дата звернення: 10.07.2019).

21. Типове положення про будинок дитини при виправній колонії : затв. наказом М-ва юстиції України, М-ва охорони здоров'я України від 21.03.2013 № 500/5/219 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0471-13> (дата звернення: 11.07.2019). 22. Положення про піклувальні ради при спеціальних установах : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 01.04.2004 № 429 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/429-2004-%D0%BF> (дата звернення: 14.07.2019).

23. Порядок організації навчання у загальноосвітніх навчальних закладах при виправних колоніях та слідчих ізоляторах, що належать до сфери управління Державної пенітенціарної служби України : затв. наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства юстиції України від 10.06.2014 № 691/897/5 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0629-14> (дата звернення: 14.07.2019).

Тема 6. Звільнення від відбування покарання

1. Правові підстави та порядок звільнення засуджених у зв'язку з тяжкою хворобою.

2. Звільнення засуджених за іншими підставами, передбаченими законом.

3. Соціально-правова та психологічна підготовка засуджених до звільнення від відбування покарання.

4. Допомога засудженим, звільненим від відбування покарання у трудовому і побутовому улаштуванні.

5. Взаємодія кримінально-виконавчих установ з органами внутрішніх справ та органами соціального захисту при звільненні засуджених.

ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

1. Умовно-дострокове звільнення засуджених від відбування покарання: матеріальна й формальна складові підстави застосування статті 81 КК України.

2. Кримінально-правові наслідки умовно-дострокового звільнення від покарання.

3. Проблеми соціальної адаптації осіб, що умовно-достроково звільнюються з місць позбавлення волі.

4. Організація працевлаштування засуджених в умовах ринкових відносин.

5. Виконання постанови судді про встановлення та припинення адміністративного нагляду.

ТЕСТИ :

1. Адміністративний нагляд встановлюється щодо:

- 1) неповнолітніх;
- 2) визнаних судом особливо небезпечними рецидивістами;
- 3) засуджених за злочини, пов'язані із незаконним обігом наркотичних засобів;

4) засуджених до позбавлення волі за злочини, вчинені з необережності;

5) засуджених за злочини, що пов'язані зі зброєю.

2. Неповнолітні, які звільнені від відбування покарання у виді позбавлення волі, направляються до місця проживання:

- 1) тільки в супроводі родичів;
- 2) тільки в супроводі працівника колонії;
- 3) у супроводі родичів або працівника колонії;

4) у супроводі працівника кримінальної поліції у справах дітей;

5) у супроводі дільничного офіцера поліції.

3. Не є підставою звільнення від відбування покарання:

1) закон України про амністію;

2) акт про помилування;

3) закінчення строків давності виконання обвинувального вироку;

4) рішення спостережної комісії;

5) тяжка хвороба.

4. Адміністративний нагляд встановлюється на строк:

1) до 6 місяців;

2) до 1 року;

3) до 2 років;

4) від 6 місяців до 2 років;

5) від 1 року до 2 років.

5. Якщо строк покарання закінчується у вихідний або святковий день, засуджений звільняється у:

1) вихідний або святковий день;

2) передвихідний або передсвятковий день;

3) після вихідний або післясвятковий день;

4) за 2 дні до свята або вихідного дня;

5) за тиждень до свята або до вихідного дня.

6. Амністія оголошується:

1) законом України;

2) указом Президента України;

3) наказом міністра юстиції України;

4) наказом Генерального прокурора України;

5) постановою Кабінету міністрів України.

7. Адміністративний нагляд здійснює:

- 1) державна виконавча служба;
- 2) органи внутрішніх справ;
- 3) уповноважений орган з питань пробації;
- 4) адміністрація виправного центру;
- 5) прокуратура.

8. Помилування здійснює: 1) секретар Ради національної безпеки і оборони;

- 2) голова Верховної Ради України;
- 3) Президент України;
- 4) голова Верховного Суду України;
- 5) Генеральний прокурор України.

9. Особи, які звільнені від відбування покарання:

1) прямують до місця роботи або проживання за власні кошти;

2) забезпечуються безплатним проїздом до місця проживання або роботи в межах України;

3) на транспортному засобі, що належить установі виконання покарань доставляються до місця проживання;

4) доставляються до місця роботи або проживання за кошти органів внутрішніх справ;

5) доставляються до місця роботи або проживання за кошти Державного департаменту України з питань виконання покарань.

10. Контроль за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням здійснює:

- 1) державна виконавча служба;
- 2) уповноважений орган з питань пробації;

- 3) прокуратура;
- 4) суд;
- 5) виправний центр.

11. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким можлива після фактичного відбуття засудженим за злочин невеликої тяжкості:

- 1) не менше половини строку покарання призначеного судом;
- 2) не менше третини строку покарання призначеного судом;
- 3) не менше 2/3 строку покарання призначеного судом;
- 4) не менше 3/4 строку покарання призначеного судом;
- 5) не застосовується взагалі.

12. Закони про амністію, за винятків законів про умовну амністію, Верховна Рада України може приймати не частіше:

- 1) 1 разу протягом 1 календарного року;
- 2) 2 разів протягом 1 календарного року;
- 3) 3 разів протягом 1 календарного року;
- 4) 1 разу протягом 2 календарних років;
- 5) без будь-яких обмежень у строках.

13. Особи, які відповідно закону про амністію підлягають звільненню від відбування покарання, звільняються після опублікування вищевказаного закону не пізніше як протягом:

- 1) 1 місяця;
- 2) 2 місяців;
- 3) 3 місяців;
- 4) 6 місяців;
- 5) 9 місяців.

14. У разі відхилення Комісією у питаннях помилування клопотання про помилування, повторне клопотання щодо особи, засудженої за особливо тяжкий злочин, за відсутності нових обставин, що заслуговують на увагу, може бути внесено на її розгляд не раніш як через:

- 1) 3 місяця;
- 2) 6 місяців;
- 3) 9 місяців;
- 4) 1 рік;
- 5) 2 роки.

15. До умовно-достроково звільнених від відбування покарання осіб, які ухиляються від громадського контролю, збори трудового колективу можуть застосувати захід впливу у виді:

- 1) громадського попередження;
- 2) догани;
- 3) суворої догани;
- 4) поміщення під домашній арешт;
- 5) варіанти 1-3.

ЗАВДАННЯ :

Задача 1. Сичов був засуджений за ч. 2 ст. 296 КК України до 3-х років позбавлення волі. Початок строку - 13 квітня 2017 року. Назвіть дату звільнення Сичова.

Задача 2. Євтушенко, засуджений до позбавлення волі строком на 3 роки, відбував покарання у колонії середнього рівня безпеки. Календарний строк відбування покарання закінчувався 8 листопада. Євтушенко звернувся до начальника колонії із клопотанням звільнити його 6 листопада, тому що 7 і 8 листопада - святкові дні, а 9 листопада - вихідний день. Чи

правильно визначений Євтушенку вид виправної колонії, у якій він відбуває покарання? Яке рішення щодо звільнення Євтушенка повинен прийняти начальник колонії і на підставі якої правової норми?

Задача 3. Босих, засуджений до 3-х років позбавлення волі за ст. 140 КК України, відбував покарання у колонії мінімального рівня безпеки із загальними умовами утримання. 29 квітня 2016 року до колонії надійшов Указ Президента України про дострокове звільнення Босих у зв'язку з помилуванням. Босих активно брав участь у художній самодіяльності і повинен був брати участь у концерті 1 і 2 Травня. Адміністрація колонії попросила Босих залишитися, той погодився на звільнення 3 травня, 30 квітня це стало відомо прокуророві. Чи законне рішення адміністрації колонії і як повинен відреагувати прокурор?

Задача 4. Русланов був засуджений до 6 місяців позбавлення волі. Строк відбування покарання починався 31 грудня 2017 року. Коли він закінчиться?

Задача 5. Іваненко відбував покарання у вигляді позбавлення волі за вчинення злочину, передбаченого ч. 2 ст. 206 КК України. Після умовно-дострокового звільнення за ним було встановлено нагляд трудового колективу заводу "Продмаш". Не реагуючи попередження ради заводу та дисциплінарні стягнення, Іваненко продовжував порушувати трудову дисципліну і громадський порядок. Трудовий колектив звернувся до районного суду з клопотанням про встановлення над Іваненком адміністративного нагляду. Яке рішення у цій ситуації повинен прийняти суд?

Література до теми:

1.Музика А. А., Школа С. М. Правила застосування амністії та здійснення помилування // Проблеми пенітенціарної теорії і практики щорічний бюлетень / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. А. А. Музики. – Київ: КЮІ КНУВС, 2005. С. 84–99.

2. Маляренко В. Т., Музика А. А. Амністія та помилування в Україні: навч. посіб. Київ: Атіка, 2007. 700 с.

3. Білоконеv В. М. Застосування амністії в Україні (судова практика): наук.-метод. посіб. Запоріжжя, 2009. 211 с.

4. Телефонко Б. М. Соціальна адаптація осіб, звільнених із кримінально-виконавчих установ на підставі закону України про амністію або акта помилування: навч. посіб. Львів: Львівський держ. ун-т внутрішніх справ, 2011. 220 с.

5. Мойсеєнко В. М. Помилувати не можна стратити. Київ: Вища школа, 2011. 376 с.

6. Письменський Є. О. Звільнення від покарання та його відбування: проблеми кримінального законодавства та практики його застосування: монограф. Луганськ: ТОВ «Віртуальна реальність», 2011. 387 с.

7. Проблеми правового регулювання і практики застосування амністії та помилування : матеріали міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (м. Луганськ, 6–20 лютого 2012 р.). Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. 112 с.

8. Яковець І. С. Умовно-дострокове звільнення та заміна невідбутої частини покарання більш м'яким: монограф. Москва: PRI, 2012. 212 с.

9. Музика А. А. Вітчизняне дослідження проблем звільнення від покарання та його застосування (нетрадиційна рецензія) // Наука і правоохорона. 2013. № 1. С. 343–358.

10. Письменський Є. О. Теоретико-прикладні проблеми звільнення від покарання та його відбування за кримінальним

правом України: монограф. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2014. 728 с.

11. Музика А. А. Псевдоамністії: без елементарної системності законодавства неможлива єдність судової практики. Київ: ВАІТЕ, 2014. С. 118–123.

12. Актуальні питання вдосконалення процедури помилування: зб. матеріалів круглого столу (23.03.2016 р.). Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2016. 112 с.

13. Горох О. П. Розділ XII. Звільнення від покарання та його відбування // Науково практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Гришук, А. В. Савченко [та ін.]; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Юрінком Інтер, 2018. С. 185–216.

14. Інститут помилування в Україні та світі: монограф. / за ред. Є. Бараша, М. Рудницьких. – Київ: ФОП Кандиба Т. П., 2018. 173 с.

4. САМОСТІЙНА РОБОТА

Методичні вказівки для самостійної роботи студентів

Навчальна програма та навчально-тематичний план з дисципліни передбачають обов'язкову самостійну підготовку студентів, у тому числі, у вигляді виконання ними домашнього завдання. Основними видами самостійної роботи студентів під керівництвом викладача є: поточні консультації; вирішення завдань і розбір домашніх завдань; виконання дослідницької роботи (підготовка виступів). Основними видами позааудиторної самостійної роботи студентів є: формування та засвоєння змісту конспекту лекцій на базі рекомендованої лектором навчальної літератури, включаючи електронні ресурси; написання рефератів; підготовка доповідей; поточний самоконтроль на базі тестових завдань. Такі завдання передбачені по тим розділам і темам плану, по яких не відводиться час на аудиторну роботу (лекції, семінари), а також до тем і розділів, за якими проводяться семінарські заняття. Самостійна робота полягає в освоєнні навчального матеріалу без сторонньої допомоги. Для цього необхідно використовувати особисті інтелектуальні здібності: - самоконтроль, вміння підтримувати стійку увагу; - тренування пам'яті; - вміння формулювати поняття; - вміння узагальнювати, а також аналізувати конкретні ситуації. Специфічною особливістю викладання та вивчення курсу «Кримінально-виконавче право» є різноманіття і великий обсяг досліджуваної літератури, що в свою чергу обумовлює викладання окремих розділів і тем в узагальненій схематичній формі і використання можливостей самостійної підготовки. Зазначені заходи дозволяють студентам закріпити знання, отримані в ході лекційних та семінарських занять, а викладачам – здійснити контроль за якістю виконання завдань, які виступають одним з критеріїв оцінки рівня теоретичної підготовки студентів та їх здатності самостійно вирішувати практичні завдання.

Рекомендації щодо оптимальної організації самостійної роботи. В силу особливостей індивідуального режиму підготовки кожного студента, видається, що таке планування має здійснюватися студентом самостійно, з урахуванням індивідуальних рекомендацій і порад викладачів дисципліни відповідно до питань і звернень студентів при виникненні складнощів у підготовці та освоєнні дисципліни.

Раціональна організація самостійної роботи заснована на наступних положеннях і рекомендаціях: 1. Розподілити позааудиторний час за власним календарним планом таким чином, щоб дотримувати звичну послідовність і систематичність у роботі, строго ритмічність, в рівній мірі що виключають як перевтому, так і бездіяльність. 2. Приступайте до вивчення предмета з інтересом. 3. Самостійну роботу почніть в спокійній обстановці. 4. В процесі роботи складайте конспекти, схеми і таблиці для запам'ятовування. 5. Не зупиняйтеся на досягнутому, вмійте правильно застосовувати свої знання та вміння. 7. Поважайте свої самостійно отримані знання.

Порядок освоєння матеріалу (загальні рекомендації з освоєння матеріалів дисципліни у вигляді вивчення різних джерел, що містять відомості по предмету). При підготовці до занять необхідно використовувати лекційні матеріали, в яких передбачається виклад основних принципів, інститутів кримінально-виконавчого права, сутності змін у законодавстві. На основі отриманих на лекційних заняттях напрямів базових знань по темі корисно ознайомитися зі змістом нормативних правових актів. У час, що залишився корисно звертатися до додаткової літератури по темі. В якості додаткового джерела, а також в якості матеріалу, що сприяє кращому засвоєнню різних питань предмета також корисно звертатися до матеріалів опублікованої практики з питань виконання покарання і

звільнення від нього. Важливим джерелом є також сайти мережі Інтернет.

При самостійному вивченні тем і розділів, студентам необхідно звертати увагу на наступні чинники та особливості курсу, а саме:

- повинна використовуватися переважно новітня література наукового та навчального спрямування;

- вивчення предмета необхідно починати з загальних положень програми кримінально-виконавчого права;

- підготовка з окремої теми повинна включати обов'язкове дослідження питань теоретичного характеру і нормативних актів рекомендованих викладачем;

- дуже ефективно використовувати при виконанні домашнього завдання декілька підручників, зіставляючи відповідні теми і розділи;

- рекомендується більш повно використовувати можливості самопідготовки за допомогою роботи з нормативними актами. Особливо необхідно вивчення обов'язкових джерел, перерахованих на лекціях, або даних для самостійного вивчення;

- студент зобов'язаний стежити за змінами законодавства.

	Назва теми для самостійного вивчення	К-сть годин
	<i>Кримінально-виконавча політика та кримінально-виконавче право України</i>	6
	<i>Органи і установи виконання покарань</i>	8
	<i>Правовий статус засуджених</i>	8
	<i>Порядок та умови виконання покарань,</i>	12

	<i>не пов'язаних з позбавленням волі</i>	
	<i>Особливості відбування покарань в колоніях різних видів. Виховний вплив на засуджених до позбавлення волі. Особливості відбування покарання засудженими жінками. Порядок і умови виконання та відбування покарання у виді довічного позбавлення волі</i>	14
	<i>Звільнення засуджених від відбування покарання</i>	10
	Всього	58

Завдання для роботи в години самостійної підготовки за темами семінарських занять

Семінарське заняття № 1. Кримінально-виконавча політика та кримінально-виконавче право України

1. На основі лекційного матеріалу і з урахуванням рекомендацій кафедри вивчити нормативно правові акти і літературу з даної теми.

2. На основі вивченої літератури складіть схему по системі принципів кримінально-виконавчого права.

3. На основі вивченої рекомендованої по темі літератури до семінарського заняття необхідно скласти загальну схему джерел кримінально-виконавчого права.

4. Порівняйте трактування цілей покарання, що містяться у ст. 50 КК, і визначення цілей кримінально-виконавчого законодавства у ст. 1 КВК. У чому полягають подібності та відмінності даних понять?

5. Відповідно до кримінально-виконавчого законодавства засуджені до позбавлення волі мають право на звернення до Президента з проханням про помилування і брати участь в самодіяльних організаціях засуджених. Питається, до яких

принципів кримінально-виконавчого права належать помилування засуджених і можливість участі в самодіяльних організаціях?

6. Знайти відповіді на наступні питання:- Назвіть елементи змісту кримінально-виконавчої політики та її форми. - У чому виражається специфіка кримінально-виконавчого права? - Поняття кримінально-виконавчого права та його основні ознаки як самостійної галузі права.

- Зв'язок кримінально-виконавчого права з іншими галузями права.- Назвіть основні нормативно-правові акти у сфері виконання покарань та охарактеризуйте їх. Як співвідносяться поняття виконання і відбування покарання? - Перерахуйте вчених, які внесли значний внесок у розвиток теорії кримінально-виконавчого права.

Семінарське заняття № 2. Органи та установи, які виконують покарання, їх функції та завдання

1. На основі лекційного матеріалу і з урахуванням рекомендацій кафедри вивчити нормативні правові акти і літературу з даної теми.

2. На основі вивченої літератури складіть схему «Органи та установи виконання покарань».

3. Визначте ефективність діяльності та тенденції розвитку системи органів і установ виконання покарань.

4. Назвіть основні види і форми правовідносин між суб'єктами кримінально-виконавчої системи та державних структур і недержавних інституцій.

5. Визначте за напрямками, особливості взаємодії установ і органів, які виконують кримінальні покарання, з судом та іншими державними органами, які ведуть боротьбу зі злочинністю?

6. Знайти відповіді на наступні питання: - В чому полягає відмінність кримінально-виконавчої системи від кримінально-виконавчої служби? - Які існують зони в кримінально-виконавчих установах? - В чому полягає необхідність взаємодії установ і органів виконання покарань з іншими органами? - У чому відмінність понять «система установ та органів виконання покарань» і «кримінально-виконавча система»?

Семінарське заняття № 3. Правовий статус засуджених

1. Ознайомтеся з навчальними матеріалами з даної теми і вивчіть розділ I главу 2 КВК України.
2. Проаналізуйте основні положення Мінімальних стандартних правил поведження з ув'язненими і Європейських тюремних правил.
3. Назвіть основні цілі міжнародних нормативних актів, що регулюють поведження з ув'язненими.
4. Дайте відповідь на питання для самоконтролю.

Семінарське заняття № 4. Порядок та умови виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі

1. На основі лекційного матеріалу і з урахуванням рекомендацій кафедри вивчити нормативні правові акти і літературу з даної теми.
2. Перерахуйте покарання, що не пов'язані з позбавленням волі та зазначте, в чому полягає їх перевага перед покаранням у виді позбавлення волі?
3. Знайти відповіді на наступні питання: - Що є особливістю застосування покарання у виді виправних робіт? - Що є основним засобом забезпечення виконання обов'язків і заборон, установлених для засуджених до обмеження волі? - Які правила встановлюються для засуджених до обмеження волі у

виправних центрах? - Які завдання виконує адміністрація виправних центрів? - Назвіть перелік заохочень, які можуть бути застосовані до засуджених до обмеження волі та підстави їх застосування. - Назвіть категорії осіб, до яких може бути застосовано покарання у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу. - Якими ознаками характеризується такий вид покарання як конфіскація і які існують обмеження в його застосуванні?

Семінарське заняття № 5.

А. Система виконання покарань у виді позбавлення волі на певний строк. 1. Проаналізуйте основні переваги та недоліки закріплення права на працю засуджених до позбавлення волі. Як, на вашу думку, можна вдосконалювати працю осіб, позбавлених волі? 2. Знайти відповіді на наступні питання: - У чому відмінність понять «режим виконання» і «режим відбування» позбавлення волі? - Який існує порядок розподілу і направлення засуджених до позбавлення волі? Розкрийте повноваження центральної, міжрегіональної комісії та комісії слідчого ізолятора з питань визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії. - З якою метою створені дільниці карантину, діагностики та розподілу? - Яка мета функціонування відділення соціально-психологічної служби в установі виконання покарань. - Які ви знаєте групи режимних правил у виправних установах? - Як реалізовується право на працю в місцях позбавлення волі? - Як здійснюється матеріально-побутове забезпечення засуджених? - Чим відрізняються заходи заохочення та види стягнень, що застосовуються до засуджених до позбавлення волі та до обмеження волі.

Б. Порядок та умови виконання покарань у виді довічного позбавлення волі та арешту 1. На основі лекційного

матеріалу і з урахуванням рекомендацій кафедри вивчити нормативні правові акти і літературу з даної теми. 2. Складіть порівняльну таблицю «+ та – довічного позбавлення волі та смертної кари». 3. Охарактеризуйте процедуру проведення соціально-виховної роботи з засудженими до довічного позбавлення волі, її мету та форми. 4. Назвіть заборони для засуджених до арешту і порівняйте їх з заборонами для засуджених до позбавлення волі. 5. Дайте поняття арешту та розкрийте його основні риси. 6. Визначить підстави, за якими можуть бути звільнені від відбування покарання засуджені до довічного позбавлення волі.

7. Знайти відповіді на наступні питання: - Які принципи кримінально-виконавчого права реалізуються при виконанні довічного позбавлення волі? - Які особливості правового статусу засуджених до довічного позбавлення волі? - Які зміни умов тримання засуджених до довічного позбавлення волі можливі під час відбування ними покарання? - Чи згодні Ви, з думкою про те, що сучасний арешт являє собою варіант позбавлення волі з більш жорсткими умовами утримання і в силу цього абсолютно не відповідає покаранню з аналогічною назвою, яке існує в ряді зарубіжних країн? Відповідь обґрунтуйте.

В. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими жінками та неповнолітніми 1. На основі лекційного матеріалу і з урахуванням рекомендацій кафедри вивчити нормативні правові акти і літературу з даної теми. 2. Визначте особливості тримання неповнолітніх засуджених відносно основних засобів виправлення і ресоціалізації та порядку звільнення. 3. Знайдіть позитивні та негативні моменти у існуванні будинків дитини – структурних підрозділи виправних колоній. 4. Назвіть заходи заохочення та стягнення, що застосовуються до неповнолітніх засуджених до позбавлення волі. 5. Розкрийте поняття та назвіть підстави

поліпшень умов тримання засуджених неповнолітніх. 6. Визначте та розкрийте сутність участі громадських об'єднань у роботі виховних колоній. 7. Знайти відповіді на наступні питання: В яких установах відбуваються покарання жінки, засуджені до позбавлення волі? - Які правові інститути в сучасному законодавстві дозволяють звільнити жінку від відбування покарання? - Який порядок направлення для відбування покарання вагітних жінок та матерів-годувальниць? - У чому, на вашу думку, полягають труднощі соціальної адаптації жінок після звільнення з місць позбавлення волі? - Який існує порядок направлення та переміщення неповнолітніх засуджених до позбавлення волі із слідчих ізоляторів до виховних колоній?

На яких загально визначених міжнародних актах базується чинне кримінально-виконавче законодавство, відомчі накази, інструкції і розпорядження ДКВС України, інші нормативні акти, що стосуються прав неповнолітніх засуджених до позбавлення волі?

Семінарське заняття № 6.

Звільнення засуджених від відбування покарання

1. На основі лекційного матеріалу і з урахуванням рекомендацій кафедри вивчити нормативні правові акти і літературу з даної теми.

2. Класифікуйте підстави звільнення засуджених.

3. Визначте критерії, на підставі яких працівники кримінально-виконавчої служби мають робити висновок про ступінь виправлення засудженого.

4. Порівняйте звільнення на підставі закону про амністію та акту про помилування.

5. Визначте захворювання, які є підставою для подання в суди матеріалів про звільнення засуджених від подальшого відбування покарання.

6. Назвіть обов'язки адміністрації установ виконання покарань щодо сприяння у трудовому і побутовому влаштуванні особам звільненим від покарання.

7. Визначте та розкрийте порядок звільнення засудженого від відбування покарання у зв'язку з відбуттям строку.

8. Дайте визначення поняттю соціальної адаптації звільнених, розкрийте її положення та своє бачення цієї проблеми.

9. Знайти відповіді на наступні питання: - Який порядок дострокового звільнення від відбування покарання? - На які категорії засуджених не поширюється амністія? - Як відбувається надання допомоги особам, які звільняються з місць позбавлення волі? - На які органи та установи покладається надання допомоги у соціальній адаптації?

8. Рекомендації з написання рефератів та підготовки доповідей

Для більш успішної роботи з підготовки рефератів, доповідей та інших видів навчальних робіт студентам, зберігаючи індивідуальну перевагу, як з питання про вибір теми роботи, так і по її викладу корисно звертатися за рекомендаціями до викладача. До загальних рекомендацій з даного питання можна віднести наступні: 1. Письмова робота повинна бути оформлена відповідно до вимог, що пред'являються до письмових робіт (вирівняні поля, єдиний шрифт, титульний лист, вказані заголовки розділів роботи, дано список використаних джерел та викладено зміст роботи). 2. Робота (письмова робота з доповіддю або реферат з доповіддю) може бути невеликою за обсягом, але повинна бути виконана самостійно і містити висновки з проблемних питань. Роботи можуть бути двох основних видів, а також інших за погодженням з викладачем: 1 вид - Реферат (від лат.

«доповідати», «повідомляти») являє собою самостійну, творчу, наукову, письмову роботу студента, присвячену певній проблемі і показує рівень оволодіння їм відповідними знаннями. Написання реферату має сприяти: - поглибленню, систематизації та закріпленню теоретичних і правових знань з предмета кримінального права; - кращому з'ясуванню студентами місця і ролі кримінальновиконавчого права в державі; - придбання науково-дослідницьких навичок, які полягають у самостійній роботі з науковою літературою, законодавством, узагальненні та критичної оцінки; - виробленні самостійності мислення, логічно правильного викладу матеріалу, аргументування своєї точки зору; - вмінню застосовувати юридичну та професійну термінологію. Реферат – це науково-дослідна робота, що представляє собою короткий виклад у письмовому вигляді змісту наукових праць (монографій, навчальних посібників, наукових статей) по заданій темі. У рефераті студент викладає основні положення (ідеї, рішення, пропозиції і т.д.), що містяться в кількох джерелах, наводить різні точки зору, обґрунтовує свою думку з ним. Робота над обраною (заданою) темою проходить наступні етапи: пошук і вивчення джерел і складання бібліографії, розробка плану, написання реферату. Реферат складається з титульного аркуша, змісту (відповідає плану), вступу, основної частини, висновків та списку використаних джерел. Обсяг реферату – не менше 10 і не більше 15 сторінок, надрукованих через 1,5 інтервал. У рефераті слід зробити посилання на використані джерела. Вони мають бути оформлені у відповідності з встановленим стандартом. Готовий реферат представляється викладачеві для перевірки. Оцінюючи реферат, він враховує вміння студента працювати з науковою літературою, аналізувати різні точки зору щодо спірних питань, аргументувати свою думку, навички оформлення посилань, списку використаної літератури. Виконання реферату

оцінюється за чотирибальною шкалою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно. Рішення про необхідність і доцільність публічного захисту, а також про його механізм приймається керівником реферату. Однією з форм публічного захисту реферату може бути доповідь на семінарі (на розсуд керівника). За рішенням кафедри кращі реферати можуть бути висунуті на конкурс науково-студентських робіт. Реферат, підсумкова оцінка якого є незадовільною, допрацьовується і представляються на кафедру повторно до кінця поточного семестру, до строків проведення іспитів чи заліків з даної дисципліни. Реферат здається студентом на відповідну кафедру і зберігається на ній.

2 вид - **Доповідь** – це запис усного повідомлення на певну тему. Він призначений для прослуховування та обговорення на семінарському занятті, науковій конференції. Якщо текст доповіді повинен бути зданий викладачеві, то він оформляється так само, як і текст реферату. Студентські доповіді, як правило, складаються з трьох частин: вступної, основної та заключної. У першій частині обґрунтовуються актуальність, теоретична і практична цінність теми, у другій викладаються основні наукові положення, в третій - висновки та пропозиції. При підготовці доповіді необхідно врахувати час, що відводиться на виступ. Студенту надається час для виступу в сумі 15 хвилин максимум: 7-10 хвилин - доповідь, 5 хвилин - відповіді на запитання. Студент надає доповідь у формі комп'ютерної презентації, виконаної в MS PowerPoint. Доповідь супроводжується показом слайдів комп'ютерної презентації. Презентація повинна мати перший титульний слайд, що містить повну назву доповіді, ПІБ автора та наукового керівника, повна назва організації (ВНЗ) з назвою кафедри, рік. Необхідно, щоб на другому слайді була чітко сформульована розв'язувана задача або проблема. Кілька

слайдів повинні описувати рішення. Останній слайд повинен містити короткі висновки з роботи.

5.ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Кримінально-виконавче законодавство України та його завдання.
2. Поняття кримінально-виконавчої політики, її основні принципи.
3. Поняття кримінально-виконавчого права, його основні принципи.
4. Мета і завдання кримінально-виконавчого законодавства України.
5. Поняття і зміст норм кримінально-виконавчого права.
6. Джерела кримінально-виконавчого права.
7. Кримінально-виконавчі правовідносини, їх особливості.
8. Характеристика соціально-економічних, політичних та особистих прав і обов'язків засуджених.
9. Види органів і установ виконання покарань.
10. Органи пробації.
11. Пробаційні центри.
12. Військові частини, гауптвахти.
13. Арештні дома.
14. Виправні центри.
15. Дисциплінарний батальйон.
16. Виправні колонії.
17. Виховні колонії.
18. Застосування до засуджених заходів медичного характеру.
19. Прокурорський нагляд за виконанням кримінальних покарань.
20. Відомчий контроль.
21. Відвідування установ з виконання покарань.

22. Участь громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених.

23. Громадський контроль за дотриманням прав засуджених під час виконання кримінальних покарань.

24. Виконання покарання у вигляді штрафу.

25. Виконання покарання у вигляді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.

26. Виконання покарання у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

27. Виконання покарання у вигляді громадських робіт.

28. Виконання покарання у вигляді виправних робіт.

29. Виконання покарання у вигляді службових обмежень для військовослужбовців.

30. Виконання покарання у вигляді конфіскації майна.

31. Виконання покарання у вигляді арешту.

32. Виконання покарання у вигляді обмеження волі.

33. Порядок і умови відбування покарання у вигляді обмеження волі.

34. Умови праці засуджених до обмеження волі.

35. Медичне обслуговування засуджених до обмеження волі.

36. Матеріально-побутове забезпечення засуджених до обмеження волі.

37. Соціально-виховна робота із засудженими до обмеження волі.

38. Заходи заохочення, що застосовуються до осіб, засуджених до обмеження волі.

39. Заходи стягнення, що застосовуються до осіб, засуджених до обмеження волі.

40. Порядок застосування заходів заохочення і стягнення до осіб, засуджених до обмеження волі.

41. Порядок виконання покарання у вигляді утримування в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців.
42. Режим у дисциплінарному батальйоні.
43. Праця засуджених військовослужбовців.
44. Військове навчання засуджених військовослужбовців.
45. Соціально-виховна робота із засудженими військовослужбовцями.
46. Ради громадськості засуджених військовослужбовців.
47. Заходи заохочення і стягнення, що застосовуються до засуджених військовослужбовців.
48. Матеріально-побутове та медичне забезпечення засуджених військовослужбовців.
49. Визначення засудженому до позбавлення волі виду колонії та направлення засуджених до позбавлення волі для відбування покарання.
50. Переміщення засуджених до позбавлення волі.
51. Залишення у слідчому ізоляторі чи направлення до виправної колонії максимального рівня безпеки засуджених до позбавлення волі для роботи з господарського обслуговування.
52. Порядок прийняття засуджених до позбавлення волі у виправні та виховні колонії.
53. Роздільне тримання засуджених до позбавлення волі у виправних і виховних колоніях.
54. Відбування засудженими всього строку покарання в одній виправній чи виховній колонії
55. Структурні дільниці виправних і виховних колоній.
56. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці карантину, діагностики і розподілу.
57. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці ресоціалізації.
58. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці посиленого контролю.

59. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці соціальної адаптації.
60. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці соціальної реабілітації.
61. Зміна умов утримування засуджених до позбавлення волі.
62. Переведення засуджених до позбавлення волі.
63. Режим у колоніях та його основні вимоги.
64. Технічні засоби нагляду і контролю.
65. Оперативно-розшукова діяльність у колоніях.
66. Режим особливих умов у колоніях.
67. Підстави для застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і зброї.
68. Права і обов'язки засуджених до позбавлення волі.
69. Придбання засудженими до позбавлення волі продуктів харчування, предметів першої необхідності, літератури та письмового приладдя.
70. Побачення засуджених до позбавлення волі з родичами, адвокатами та іншими особами. Телефонні розмови.
71. Короткочасні виїзди за межі виправних і виховних колоній.
72. Одержання засудженими до позбавлення волі посилок (передач) і бандеролей.
73. Листування засуджених до позбавлення волі.
74. Одержання і відправлення засудженими до позбавлення волі грошових переказів.
75. Матеріально-побутове забезпечення засуджених до позбавлення волі.
76. Медико-санітарне забезпечення засуджених до позбавлення волі.
77. Виконання примусового лікування.

78. Залучення засуджених до позбавлення волі до суспільно корисної праці.

79. Умови праці засуджених до позбавлення волі.

80. Оплата праці засуджених до позбавлення волі.

81. Відрахування із заробітку або іншого доходу засуджених до позбавлення волі.

82. Пенсійне забезпечення засуджених до позбавлення волі.

83. Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі.

84. Основні напрями, форми і методи соціально-виховної роботи із засудженими до позбавлення волі.

85. Організація загальноосвітнього і професійно-технічного навчання засуджених до позбавлення волі.

86. Самодіяльні організації засуджених до позбавлення волі.

87. Богослужіння і релігійні обряди в колоніях.

88. Вільний час засуджених до позбавлення волі.

89. Заходи заохочення і стягнення, що застосовуються до осіб, позбавлених волі.

90. Порядок застосування заходів заохочення і стягнення до осіб, позбавлених волі.

91. Злісний порушник установленого порядку відбування покарання.

92. Порядок застосування заходів стягнення до осіб, позбавлених волі.

93. Посадові особи, які застосовують заходи заохочення і стягнення, обсяг їх повноважень.

94. Підстави і розмір матеріальної відповідальності засуджених до позбавлення волі.

95. Порядок стягнення матеріальних збитків, заподіяних засудженими до позбавлення волі.

96. Виправні колонії мінімального рівня безпеки.
97. Виправні колонії середнього рівня безпеки.
98. Виправні колонії максимального рівня безпеки.
99. Відбування покарання засудженими вагітними жінками, матерями годувальницями і жінками, які мають дітей віком до трьох років.
100. Проживання жінок, засуджених до позбавлення волі, за межами виправної колонії.
101. Особливості відбування покарання у виправних колоніях.
102. Заходи заохочення і стягнення, що застосовуються до засуджених неповнолітніх.
103. Посадові особи, які застосовують заходи заохочення і стягнення до засуджених неповнолітніх, обсяг їх повноважень.
104. Переведення засуджених із виховної колонії до виправної.
105. Залишення у виховних колоніях засуджених, які досягли вісімнадцятирічного віку.
106. Участь громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених неповнолітніх.
107. Порядок і умови виконання та відбування покарання у вигляді довічного позбавлення волі.
108. Підстави для звільнення від відбування покарання.
109. Припинення відбування покарання і порядок звільнення.
110. Порядок дострокового звільнення від відбування покарання.
111. Правовий статус осіб, які відбули покарання.
112. Допомога особам, які звільнені від відбування покарання.
113. Нагляд за особами, звільненими від відбування покарання.

114. Громадський контроль за особами, умовно-достроково звільненими від відбування покарання.

115. Порядок здійснення громадського контролю за особами, умовно-достроково звільненими від відбування покарання.

116. Заходи громадського впливу стосовно осіб, умовно-достроково звільнених від відбування покарання.

117. Органи, що здійснюють контроль за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням.

118. Порядок здійснення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням.

19. Обчислення іспитового строку.

120.Адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Кримінально-виконавче право України : підручник : ТОМ I (у К82 2-х т.) / Музика А. А., Конопельський В. Я., Письменський Є. О та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Є. Ю. Бараша. Київ : Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П. 2018. 364 с. URL: http://ikvsu.kvs.gov.ua/sites/default/files/imce/pidruchnik_kvp_t1.html

2. Кримінально-виконавче право : підручник / В. В. Голіна, А. Х. Степанюк, О. В. Лисодед та ін. ; за ред. В. В. Голіни і А. Х. Степанюка. Х. : Право, 2011. 328 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/BIBLIOTEKA/SAIT/FAKULTET%208/1/Krimvik_pravo_2011.pdf.

3. Кримінально-виконавче право України : підручник / О. М. Джу́жа; за заг. ред. проф. О. М. Джу́жи. К. : Атіка, 2010. URL: http://irbisnbuv.gov.ua/cgibin/opac/search.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&I21MAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Pupch%5F2013%5F2%5F5%2Epdf

4. Гумін О. М. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / О. М. Гумін, К. Б. Марисюк ; Нац. ун-т “Львів. політехніка”. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2015. URL: [http://irbisnbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=%D0%93%D1%83%D0%BC%D1%96%D0%BD%20%D0%9E\\$](http://irbisnbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=%D0%93%D1%83%D0%BC%D1%96%D0%BD%20%D0%9E$)

5. Соціально-виховна робота із засудженими та особами, взятими під варту. Навчальний посібник / Білоцерківський центр ПКП ДКВС України; за заг. ред. д.пед.н., проф. М. О. Супруна, 2019. 296 с.

6. Навчальний посібник / уклад. І. В. Дорошенко. Біла Церква, 2019. 73 с.

7. Програма реабілітації для засуджених та осіб, взятих під варту, з психічними й поведінковими розладами внаслідок вживання психоактивних речовин URL: <https://irc.org.ua/files/posibnyk-progr-reabilitaciy.pdf>.

8. Оперативно-розшукова діяльність та безпека в пенітенціарних установах : навчальний посібник / Романюк О. В., Вишневецький О. С., Музика В. В. / заг. ред. В. О. Човган. Біла Церква, 2019. 272 с. URL: <https://irc.org.ua/files/posibnik-ORD-ta-bezpeka.pdf>

9. Основи професійної діяльності персоналу органу пробачії : навчальний посібник для персоналу органу пробачії / авт. кол.; за ред. Джеймса Седхема, Майкла Октігана. К., 2017. 242 с.

10. Обмеження прав в'язнів: правова природа та обґрунтування Монографія / В. О. Човган; ГО «Харківська правозахисна група». Харків : Права людини, 2017. 608 с.

Допоміжна література:

1. Права людини за ґратами : практичний посібник / Федорук О. О., Яковець І. С. К. : Асоціація УМДПЛ, 2016 р. 256 с.

2. Взаємодія персоналу пенітенціарних установ з Українською Православною Церквою у реалізації душпастирської (духовно-просвітницької) роботи. Навчальний посібник / Білоцерківське училище ППП ДКВС України; автори - Пахомов І. В., протоієрей Віктор Яценко, за заг. ред. д.пед.н., проф. М. О. Супруна М. О., 2016. 129 с.

3. Правовий poradник для засуджених до позбавлення волі. Видання здійснено в рамках впровадження проекту «Подальша підтримка пенітенціарної реформи в Україні» Рамкової

програми співробітництва Ради Європи та Європейського Союзу для країн Східного партнерства, автори - Алла Мукшименко, Костянтин Автухов та Ерік Сванідзе, 2016. 54 с.

4. Організація діяльності відділів (груп, секторів, старших інспекторів) контролю за виконанням судових рішень установ виконання покарань та слідчих ізоляторів (у схемах і таблицях). Методичні рекомендації / уклад. О.В. Романюк; Біла Церква, 2017. 71 с.

5. Міжнародні стандарти, принципи і рекомендації в галузі виконання покарань та діяльності органів і установ виконання покарань Методичні рекомендації / уклад. О. В. Романюк, В. О. Човган. Біла Церква, 2016. 131с.

6. Збірник документів Ради Європи з запобігання перенаселеності в'язниць. Видано в рамках регіонального проекту - "Підтримка пенітенціарної реформи (від карального до реабілітаційного підходу)" - рамкова програма співпраці Європейського Союзу та Ради Європи, 2015 рік. 174 с.

7. Огляд іноземної практики підготовки персоналу пенітенціарної системи. Науковий аналіз / А. О. Галай (заг. ред.), О. Дука, О. Сахнік, І. С. Яковець. К. : КНТ, 2014. URL: <https://i-rc.org.ua/files/oglyad-pidg-personalu.pdf>).

8. Criminal Executive Law (Paperback) (Chinese) Paperback / 1991.

9. Criminal Procedure Police: Cases, Statutes, and Executive Materials [Connected Casebook] (Aspen Coursebook).

10. ROME STATUTE OF THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT". Retrieved 24 April 2015.

11. EBC (2014). Criminal Manual Coat Pocket Edition in 2 Vol. containing Cr.p.c, IPC & Evidence Act. Eastern Book Company.
12. O.P.Srivastava's Revised By R.N.Chaudhary (2014). O.P.Srivastava's Principle of Criminal Law. Eastern Book Company.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРИ

- 1.<http://www.nbu.gov.ua> – бібліотека ім. В.І. Вернадського
- 2.<http://zakon.rada.gov.ua> – Верховна Рада України
- 3.<http://www.president.gov.ua> – Президент України
- 4.<http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
- 5..<http://www.ccu.gov.ua> – Конституційний Суд України
- 6.<http://www.scourt.gov.ua> – Верховний Суд України
- 7.<http://www.scourt.intprof.com> – Судова палата у кримінальних справах
- 8.<http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України
9. <http://www.kvs.gov.ua> – Державна пенітенціарна служба України
- 10.<http://www.reyestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень
- 11.http://www.coe.int/t/r/human_rights_court – Європейський Суд з прав людини
- 12.<http://www.yurincom.com> – Видавництво юридичної літератури
- 13.<http://legal.com.ua> – Інформаційно-пошукова система по законодавству